

ARA DEĞERLENDİRME RAPORU

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

Değerlendirme Takımı

PROF. DR. ALİ SINAĞ (TAKIM BAŞKANI)

PROF. DR. CENGİZ HAKAN AYDIN (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

PROF. DR. IDRİS KABALCI (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

PROF. DR. MEHVEŞ TARIM (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

DAİRE BAŞKANI ELİFE GÜLER (İDARİ DEĞERLENDİRİCİ)

YASİN TUTUM (ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRİCİ)

ÖZET

1. Özet

Sakarya Üniversitesi Ara Değerlendirme Raporu Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından yürütülen Ara Değerlendirme Programı kapsamında Değerlendirme Takımımız tarafından hazırlanmıştır. Takım başkanının liderliğinde her hafta düzenli toplantılar gerçekleştirilerek saha ziyareti öncesi çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda KAR, KİDR, Yıllık Faaliyet Raporları, Web Sayfaları, diğer rapor ve dokümanlar incelenmiş, ihtiyaç duyulan konularda kurum yetkilileri ile iletişime geçilerek ek bilgi ve dokümanlar istenmiştir. 4 - 6 Ağustos 2024 tarihlerinde gerçekleştirilen saha ziyareti kapsamında kurum yöneticileri, iç ve dış paydaşlar, araştırma ve idari birim yöneticileri ve öğrencilerle toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Kurumun liderlik, yönetim ve kalite başlıklarında akreditasyon ve kalite süreçlerini sahiplenmesi ve geçmiş dönemlerden gelen EFQM kültürünü sürdürme çabası memnuniyetle karşılanmıştır. Kalite güvence sistemine yönelik süreçlerini yeni oluşturduğu kurul, komisyonlarla güncelleyen kurum bu yapıların birbiriyle ilişkisini kurma noktasında yoğun bir çaba göstermektedir. Bununla birlikte oluşturulan yapıların önceki değerlendirmelerde önerilen yeni mekanizmalar olması nedeniyle izleme ve iyileştirme süreçlerinin sonuçlarının zaman alacağı düşünülmektedir. Bunun yanında altı aday araştırma üniversitesi arasında yer alan kurumun araştırma odaklı misyon farklılaşması yaklaşımını benimsediği izlenmekle birlikte yeni stratejik planın misyon ifadesinde bu yönde bir vurguya rastlanmamıştır. Kurumsal politikaların genel ifadeler içermesi nedeniyle revizyonları ve kurumun ihtiyaçlarına göre yeniden tasarlanmasının önem taşımakta olduğu değerlendirilmiştir.

Kurum bir araştırma üniversitesi olma istekliliğini açık biçimde ifade ederken aynı zamanda eğitim-öğretime de önem verdiğini Stratejik Planında vurgulamıştır. Kurumda 7+1, firmaların fakülte binalarında ofis açmalarına ve öğrenci istihdam etmelerine izin verilmesi, Uygulamaları Mühendislik Deneyimi Eğitim (UMDE), kabul mektubu ile lisansüstü öğrenci alımı gibi yenilikçi eğitim-öğretim uygulamalarını hayta geçirdiği görülmüştür. Toplam 57 akredite programı olması ve TYÇ logosu konusunda ülkemizde ilk sırada yer alması da eğitim-öğretimde kaliteye verilen önemin göstergeleri olarak değerlendirilmiştir. Öte yandan, kurumun kalite serüveni düşünüldüğünde bilgi paketlerindeki eksikliklerin giderilmesi ve bu konuda daha sistematik bir mekanizma ile örnek kurum olması beklenmektedir. SABİS teki eksiklik ve güncellemelerinin bir an önce hayata geçirilerek sistemin güçlendirilmesinin izleme ve iyileştirme süreçlerine katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Araştırma-geliştirme başlığında kurumun araştırma üniversitesi olma yönünde önemli adımlar attığı tespit edilmiştir. İç ve dış kaynak destekli ARGE proje sayılarında artışlar olduğu gözlemlenmiştir. Daha önce Mühendislik bilimleri ağırlıklı ARGE projelerinin sosyal bilimler ve sanat alanlarında da gerçekleştirilmeye başlandığı, böylece kurum genelinde ARGE kültürünün geliştirildiği görülmüştür. Bu konuda Araştırma Dekanlığının katkı sağladığı açık biçimde ifade edilmiştir. Ancak araştırma sürecinin yönetiminde özellikle TTO ve Araştırma Dekanlığı gibi yapıların birbiriyle eşgüdümlü çalışmasını sağlayacak şekilde sadeleştirilmesi önem taşımaktadır. Öte yandan kurumun yer aldığı bölgenin getirdiği avantajlar nedeniyle sahip olduğu altyapı, insan kaynakları ve akademik kültür gereği sektörel yenilikleri daha hızlı takip ederek çözüm getirmesi beklenilmektedir. Ağır sanayii, lojistik ve makina sanayii üretim sektörlerinin iç içe olduğu bölgesel avantajları kurumun insan kaynaklarının katkısıyla ihtisaslaşma üniversitesine yönelik imkanlarının da rasyonel olarak değerlendirilmesi önerilir. Bu nedenle kurumun stratejik plan, kurumsal politikalar, amaç ve hedefler ile misyon/vizyon ifadelerini birbiriyle tutarlı hale getirmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Kurum toplumsal katkı faaliyetlerinin yönetimi iyileştirmek amacıyla Toplumsal Katkı ve Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğünü (TOKAS) oluşturmuş, yeni stratejik planında bu alanda bir amaç, üç hedef ve bir dizi gösterge belirlemiş, toplumsal katkıda BM Sürdürülebilirlik Amaçlarına öncelik vermiş ve göstergeleri SABİS aracılığıyla izlemeye başlamıştır. Toplumsal katkının sürdürülebilirlik çerçevesinde ele alınması bir yandan yenilikçi bir bakış açısı diğer yandan ilgili

faaliyetleri kısıtlayıcı bir uygulama olarak görülmüştür. Toplumsal katkı için ayrılan kaynaklara ilişkin (insan kaynağı, fiziksel ve mali) stratejik plan ya da diğer belgelerde bir bilgiye rastlanmaması, kaynakların izlenmesi ve iyileştirilmesi konusunda bir farkındalığın henüz istenen düzeyde olmadığına göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca toplumsal katkı faaliyetlerinin sistematik ve bütüncül biçimde izlenmesi, paydaşlarla değerlendirilmesinde ve iyileştirmelerin gerçekleştirilmesine yönelik bir mekanizmanın henüz oluşturulmadığı gözlemlenmiştir.

Kurumsal Akreditasyon Programı (KAP) Ara Değerlendirme süreci kapsamında Takımımızla etkili iletişim kurulmasında nazik yaklaşımlarıyla rol oynayan ve misafirperverlik gösteren başta Rektör Prof. Dr. Hamza Al olmak üzere rektör yardımcıları Prof. Dr. Özer Köseoğlu'na, Prof. Dr. Mehmet Barış Horzum'a, Prof. Dr. Emrah Doğan'a, Kurumsal Analiz ve Kalite Koordinatörü Doç. Dr. Dilşat Türkmenoğlu'na, Kurumsal Analiz ve Kalite Koordinatör Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Elif Alp'e, Kalite Komisyonu Üyelerine, Senato ve Yönetim Kurulu Üyelerine, tüm akademik ve idari birim yöneticilerine, akademik ve idari personele, öğrencilere ve kurumun dış paydaşlarına Değerlendirme Takımı üyeleri olarak teşekkürlerimizi sunar, Sakarya Üniversitesi 2024 yılı KAP Ara Değerlendirme raporumuzda yapılan tespitlerin kurumun kalite güvence sistemi çalışmalarına katkı vermesini samimiyetle dileriz.

KURUM HAKKINDA BİLGİLER

1. Kurum Hakkında Bilgiler

Sakarya Üniversitesi 1970 yılında kurulan Sakarya Mühendislik ve Mimarlık Yüksekokulunun 1971 yılında Sakarya Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisine dönüşmesinin ardından, 1982-1992 yılları arasında İstanbul Teknik Üniversitesine bağlı bir Fakülte olarak faaliyette bulunmuş olup, 3 Temmuz 1992 tarih ve 3837 sayılı kanun ile Sakarya Üniversitesi olarak yapılandırılmıştır. 2018 yılında Sakarya Üniversitesinin bazı birimleri 9/5/2018 tarih ve 7141 sayılı yasayla kurulan Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesine bağlanmıştır.

Raporun yazıldığı tarihte kurumun sayılarla SAÜ sayfasındaki verilere göre 2993 önlisans, 29176 lisans, 5713 yüksek lisans ve 1298 doktora olmak üzere toplam 39180 öğrencisi bulunmaktadır. Bu öğrencilerden 4086'sı yabancı uyrukludur. Kurumun, 1022 öğretim üyesi olmak üzere 1633 öğretim elemanı; 593 idari çalışanı vardır. Kurum, 6 enstitü, 13 fakülte, 2 yüksekokul ve 2 meslek yüksekokulu aracılığıyla 25 ön lisans, 87 lisans, 194 yüksek lisans ve 78 doktora programı olmak üzere toplam 384 program sunmaktadır. Kurum bünyesinde ayrıca, 35 araştırma ve uygulama merkezi faaliyet göstermektedir.

Kurumun toplam 231.780m² fiziki alanı, 22.615 m² araştırma (laboratuvar vb.) alanı, 32.432 m² eğitim (derslik vb.) alanı, 32.432m² sosyal alanı, 57.386m² idari alanı ve 6.115.893 adet bilgi kaynağı bulunmaktadır. Kurumun toplam bütçesi 405.379.000TL olarak belirtilmiştir.

Üniversitenin 2023 yılında URAP Türkiye sıralamasındaki yeri tıp fakültesi olan üniversiteler arasında 23, genel sıralamada 26'dır. Dünya genelindeki sıralaması ise 1558 olarak belirtilmiştir. Kurum Webometrics dünya sıralamasında 34'üncü sırada yer almıştır. Kurumda "yeşil kampüs" uygulamaları da yapılmaktadır. GHG protokolüne göre 2023 yılında Kurumun toplam Karbon ayak izi (Kapsam 1 + Kapsam 2) için 1675,65 ton ve Kapsam 3 için 683,84 ton CO₂'e olarak hesaplanmıştır. Aynı yıl, Kurumda 1030 adet SCI-SSCI-AHCI indeksli dergilerde yayın yapılmış, ISI indekslerindeki yayınlardan 7396 adet atıf alınmıştır.

2024 yılı itibarıyla Kurumun 57 akredite programı vardır. Üniversite 2016 ve 2020 yıllarında EUA dış değerlendirme, 2020 yılında YÖKAK dış değerlendirmeinden geçmiş olup, kalite süreçlerine olan bağlılığı 2000'li yıllardan beri belirgindir. Bu doğrultuda 2018 yılında EFQM Avrupa Kalite Ödülü, 2001 yılında TSE-EN-ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi belgesi, 2015 yılında 10002 Müşteri Memnuniyeti belgesi alınmıştır. Kurum 2021 yılında YÖKAK Kurumsal Akreditasyon Programına başvurmuş ve 13.10.2022 tarihinde tam akreditasyona hak kazanmıştır. Karar mektubunda toplam 15 gelişmeye açık alan belirtilmiştir.

2023-2027 Stratejik Planı kapsamında kurumun misyonu "İnsanlığa değer katan, hayat boyu öğrenme becerilerine sahip girişimci bireyler yetiştirmek ve evrensel nitelikte bilgi, teknoloji ve toplumsal hizmet üretmektir."; vizyonu "Evrensel nitelikte bilgi ve teknoloji üreterek paydaşlarıyla birlikte geleceğe yön veren bir üniversite olmaktır." ve temel değerleri "Bilimin Evrenselliği", "Akademik Özgürlük", "Yönetişim", "Sürekli Gelişim", "Kurumsal Şeffaflık", "Paydaşlarla İşbirliği" şeklinde belirlenmiştir. Ayrıca, 2023-2027 Stratejik Planı kapsamında toplam 5 amaç, 22 hedef ve 15 temel performans göstergesi de vurgulanmıştır.

A. LİDERLİK, YÖNETİŞİM VE KALİTE

1. Liderlik ve Kalite

Yönetişim modeli ve idari yapı

Sakarya Üniversitesi yönetim ve organizasyon yapısı 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esasları ve bunlara ilişkin ikincil mevzuatlar çerçevesinde oluşturulmuştur. Sakarya Üniversitesi 2005 yılından itibaren Süreçlere Dayalı Üniversite Yönetim modelini benimsemiştir. Bu modele uygun olarak tüm birimlerde süreç sorumluları belirlenerek liderler arasında buna uygun yetkilendirmeler yapılmıştır. Kurum yönetim ve idari alanlarla ilgili politikasını ve stratejik amaçlarını uygulamakta ve SABİS desteğiyle izlemektedir. Kurumda bir yönetim modeli bulunduğu izlenimi edinilmiştir.

Sakarya Üniversitesi Ekosistem Odaklı Üniversite Modelini benimsemiş ve saha ziyareti sırasında bu yaklaşıma ilişkin bazı uygulama örnekleri aktarılmıştır. Yönetişim modeli ve idari süreç iyileştirmelerine ilişkin izlemelerin KİDR'de belirtildiği gibi ulusal ve uluslararası değerlendirmeler ve sıralamalara göre yapılması hususu saha ziyaretinde irdelenmiş; bu izlemelerin SABİS üzerinden yapıldığı belirlenmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun yönetim ve organizasyonel yapılanmasına ilişkin uygulamaları izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

Liderlik

SAÜ liderlerini, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'ndaki görev tanımlarıyla uyumlu olarak; Stratejik ve Yönetimsel Liderler olarak iki grupta tanımlamaktadır. Üniversite liderlik anlayışı ile ilgili detaylı açıklamalar 2022 yılı KİDR'de bulunmaktadır. Rektörlüğün akademik ve idari birimlerle etkili iletişim kurması da dikkat çekmektedir. Ayrıca üniversitede misyon farklılaşması yaklaşımı kapsamında Araştırma Üniversitesi olma hedefi ortaya konmuştur. Bu doğrultuda öncelikle üst yönetim Araştırma Üniversitesi olma yolunda faaliyetlerini geliştiren öğretim üyelerini takdir etmekte ve yine öğretim üyelerini teşvik için alternatif etkinlik ve teşvik yöntemleri geliştirmektedir. Dolayısıyla rektörün ve süreç liderlerinin kurumdaki kalite güvencesi sistemi ve kültürü oluşturma konusunda sahipliği ve motivasyonu yüksektir. Bunun yanında kurumdaki tüm Akademik ve İdari Yöneticilere yönelik Liderlik Değerlendirme Anketi (LİDEA) düzenlenmesi de memnuniyetle karşılanmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Liderlik uygulamaları ve bu uygulamaların kalite güvencesi sistemi ve kültürünün gelişimine katkısı izlenmekte ve bağlı iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir.

Kurumsal dönüşüm kapasitesi

Kurum bu başlıkta KİDR de Topluma Katkı ve Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğü (TOKAS) ve çalışmalarına atıfta bulunmuştur. Bu yapının iç içe geçmiş olması, iki ana süreci olumsuz etkileme riski taşımaya ilişkin değerlendirmeler sahada üst yönetime de aktarılmıştır. Üst yönetim de özellikle sürdürülebilirlik başlığının olumsuz etkilenme durumunun söz konusu olabileceği belirtilmiştir.

Bu başlıkta asıl irdelenmesi gereken kurumun aday araştırma üniversiteleri arasında yer alması ve kurumsal dönüşüm faaliyetlerini -her ne kadar misyonda yer verilmemiş olsa da- "Araştırma Üniversitesi" olma hedefleri doğrultusunda yürütmesi gereğidir. Bu kapsamda "Araştırma Dekanlığı" kurulmuş ve YÖK'ün araştırma üniversitesi olma kriterleri göz önüne alınarak SABİS üzerinden "Kurumsal Zeka" (kurumsalzeka.sakarya.edu.tr) web sayfası oluşturulmuştur. Bu sayfa

ile yayın, proje, atıf vb. göstergelerinin Fakülte, Bölüm ve kişi bazında izlenebildiği aktarılmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Amaç, misyon ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirilen değişim yönetimi uygulamaları izlenmekte ve önlemler alınmaktadır.

İç kalite güvencesi mekanizmaları

Sakarya Üniversitesi'nde 2003 yılında Toplam Kalite Yönetimi çalışmalarının koordinasyonu amacıyla Sakarya Üniversitesi Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Koordinatörlüğü (SAÜDEK) kurulmuştur. Koordinatörlüğün kalite komisyonu ile ilişkisinin bulunmadığı yönünde yapılan KAR değerlendirmesine yanıt olarak Kalite Komisyonu Çalışma Usul ve Esaslarında yapılan düzenlemeyle Kalite Komisyonu ile SAÜDEK arasındaki etkileşim ortaya konmuş ve birimlerin kalite elçilerinin sürece katılımları daha açık şekilde tanımlanmıştır ifadesi KİDR'de yer almıştır. Bu etkileşimi sağlamak için kurum Sakarya Üniversitesi Kurumsal Analiz ve Kalite Geliştirme Koordinatörlüğü adıyla yeniden yapılandırılmıştır. Kurumun bir de Kalite Komisyonu yönergesi bulunmaktadır.

Kalite Geliştirme başlığının Kalite Komisyonunun da yönergesinde faaliyet alanları arasında bulunmasının bir mükerrer yapı izlenimi oluşturmaktadır. Kurumun kalite süreçlerine ilişkin kurul, komisyon ve koordinatörlük yapılarını birbiriyle etkileşimli olacak şekilde yeniden tasarlaması ve sadeleştirilmesi önerilmektedir.

Olgunluk Düzeyi: İç kalite güvencesi sistemi kurumun geneline yayılmış, şeffaf ve bütüncül olarak yürütülmektedir.

Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik

Kurumun Toplumsal katkı politikasında kamuoyunu bilgilendirme ve şeffaflığa atıfta bulunulmuştur. Ayrıca kurumun iletişim politikası bulunmaktadır. Ancak KAR'da da belirtildiği gibi bu politika ile strateji ve hedefler arasında bir bağlantıya yeni stratejik planda da rastlanamamış, politika metni yeni planda da korunmuştur. Bununla birlikte KİDR'de kurumun kamuoyu ile bilgi paylaşımı ve hesap verebilirlik kapsamındaki uygulamalarına yönelik verimliliğinin stratejik plan ve süreç yönetimi kapsamında izlenmekte olduğu ve etkinliğinin ise çalışan memnuniyeti anketi ve dış paydaş anketleri ile ölçülerek değerlendirildiği ve gerekli iyileştirmelerin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Ancak iyileştirme örneklerine KİDR'de yer verilmemiştir. Bunun yanında kurumun sayılarla başlıklı web sayfasında yayımladığı örneğin TÜBİTAK-AB proje sayıları (2021'den itibaren 1 girilmiş) gibi gösterge değerlerinin gerçeği yansıtmadığı saptanmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurum tanımlı süreçleri doğrultusunda kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik mekanizmalarını işletmektedir.

2. Misyon ve Stratejik Amaçlar

Misyon, vizyon ve politikalar

Üniversitedeki tüm süreçlerin kendine özgü performans göstergeleri yoluyla hedefleri belirlenmekte ve izlenmektedir. Üniversite tüm performans göstergeleri içerisinde temel performans göstergelerini belirlemiş ve bu göstergeleri her seviyede izlemektedir. Bunlarla birlikte Anahtar Performans Göstergelerinin dünya sıralamaları ve stratejik plan göstergelerine göre izlenmesi ifadesi anlaşılammıştır. Zira farklı sıralama sistemlerinin kurumun misyon, vizyon ve politika beyanlarıyla tam uyum sağlamaması muhtemel metodolojileri bulunduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Kurumsal politika maddelerinin genel ifadeler içermesi gelişmeye açık yön olarak dikkati çekmektedir. Kurumun misyon farklılaşmasına (Araştırma Üniversitesi olma hedefi) yönelik hedefinin misyon ifadesinde daha belirgin olması önerilmektedir.

Kurumun 2023-2027 stratejik planında misyon olarak “İnsanlığa değer katan, hayat boyu öğrenme becerilerine sahip girişimci bireyler yetiştirmek ve evrensel nitelikte bilgi, teknoloji ve toplumsal hizmet üretmektir” ifadesi yer almaktadır. Stratejik planın Araştırma Geliştirme bölümünde misyon farklılaşması olarak araştırma üniversitesi olma hedefi konmuş ve kurum YÖK tarafından açıklanan 6 aday araştırma üniversitesi arasında yer almaktadır. Bunlarla birlikte misyon ifadesinde araştırma odaklı üniversite vurgusunun ve misyon farklılaşmasına yönelik isteğinin yeterince belirgin olmadığı değerlendirilmiştir. Uluslararasılaşma ve İnsan Kaynakları politikaları ile Kalite politikası başta olmak üzere politikaların uygulanabilir olmayıp, genel ifadeler içermesi dikkati çekmektedir. Öte yandan stratejik planın amaç, hedef ve göstergelerle uyumlu olması beklenen politikaların uygulanarak sonuçlarının izlenip iyileştirilmesinin de kurum için önem taşımakta olduğu düşünülmektedir. Bu noktada SABİS gibi bir entegre bilgi yönetim sisteminin varlığı da kurum için izlemede önemli bir destek mekanizması olarak dikkati çekmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Misyon, vizyon ve politikalar doğrultusunda gerçekleştirilen uygulamalar izlenmekte ve paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Stratejik amaç ve hedefler

Kurumda stratejik plan hazırlama kültürünün bulunduğu görülmektedir. KİDR’de kurumun öncelikli stratejik amaç ve hedeflerine atıfta bulunulmuş; sürdürülebilirlik ve araştırma vizyonu vurgulanmıştır. Amaç ve hedeflerin izlenmesine yönelik grafikler kanıt olarak sunulmuştur. KAR’da yılda iki kez SAUDEK kurullarında yapılan çalışmaların takip edildiği belirtilmiştir. Özellikle BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerine erişim yönünde kurumdaki yapılanmalar ve bu çabaların stratejik plana yansımaları dikkati çekmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Kurum uyguladığı stratejik planı izlemekte ve ilgili paydaşlarla birlikte değerlendirerek gelecek planlarına yansıtılmaktadır.

Performans yönetimi

Sakarya Üniversitesi kurumsal performans sistemine hem stratejik plan performans göstergeleri hem de EFQM kültüründen gelen süreç performans göstergeleri katkı sunmaktadır. Stratejik Plan faaliyetlerinin yürütülmesi Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İç Denetim Faaliyetleri İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Stratejik performans göstergelerine yönelik veriler Kurumsal Bilgi Yönetim sistemiyle toplanmakta, analiz edilmekte ve grafikler halinde sunulmaktadır. Kurumun 2023-2027 stratejik planında 15 temel göstergeye yer verilmiştir. Anahtar performans göstergesi olarak değerlendirilebilecek bu göstergelere bakıldığında akredite lisans program sayısı, programların genel doluluk oranı, lisansüstü öğrencilerin toplam öğrenci içindeki payı, ulusal, uluslararası işbirlikli proje sayısı, THE, URAP ve Greenmetric sıralamaları, öğrenci, idari ve akademik personel memnuniyet oranları gibi göstergeler belirlenmiştir.

Ancak, özellikle sıralamalar ve memnuniyet anket sonuçlarının gösterge olarak izlenmesinden ziyade bu ve diğer anahtar gösterge / gösterge başlıklarında hedefe ulaşılamaması durumunda hangi önlemlerin alındığı konusunda tereddüte düşülmüş ve saha ziyareti sırasında Temel göstergelerin kurumun misyon ve vizyonuna hizmet edecek nitelikte seçilmesine özen gösterilmesi gereği vurgulanmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun geneline yayılmış performans yönetimi uygulamaları bulunmaktadır.

3. Yönetim Sistemleri

Bilgi yönetim sistemi

Kurumun kendine özgü geliştirdiği ve SABİS olarak adlandırılan Sakarya Üniversitesi Bilgi

Sistemi üniversitenin eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal katkı, idari destek ve yönetsel süreçlerinin birçoğunu desteklemektedir. Üniversitenin Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından geliştirilen SABİS'in modüllerinin bir kısmı başka üniversiteler tarafından satın alınarak kullanılmaktadır. SABİS bünyesindeki 70'den fazla modül ile entegre bir bilgi yönetim sistemi yapısı oluşturmaktadır. Bunlarla birlikte sistemde güncelleme gerektiği tespit edilmiş olup üst yöneticiler yapılan izlemeler ve özellikle yükseköğretimin değişen yapısına uygunluk noktasında sistemin eksiklerini belirlediklerini ve güncelleme planları oluşturduklarını ifade etmişlerdir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda entegre bilgi yönetim sistemi izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

İnsan kaynakları yönetimi

Kurumun insan kaynakları politikası bulunmaktadır. Politikanın uygulanması konusunda yapılan faaliyetlerin özellikle de izleme amaçlı mekanizmaların bulunmasının kurumda verimliliğin ve kurumsal kapasitenin artırılmasına yapacağı katkıya ilişkin bir değerlendirme kurumsal akreditasyon raporunda belirtilmiştir. Ayrıca yine KAR'da önerilen insan kaynağı yetkinlik haritasının çıkarılmasına veya benzeri bir faaliyetin gerçekleştirilmesine ilişkin bir kanıt dokümanına rastlanmamıştır. Kurumun insan kaynaklarına ilişkin sadece memnuniyet anketleri yoluyla geri bildirim alma noktasında bir İK politikası uyguladığı görülmektedir. Çalışanlara yönelik memnuniyet anket sonuçlarının çok yüksek olmadığı gözlemlenmiştir. Örneğin, Mühendislik Fakültesi İdari Çalışan Özdeğerlendirme Anketi sonucuna göre memnuniyetin %63 olduğu görülmektedir. Bu tür sonuçların iyileştirilmesi için alınan iyileştirmelere yönelik kanıtlara rastlanmamıştır. Özellikle idari personelin ödüllendirilmesine yönelik mekanizmaların hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun genelinde insan kaynakları yönetimi doğrultusunda uygulamalar tanımlı süreçlere uygun bir biçimde yürütülmektedir.

Finansal yönetim

Kurumda önemli oranda bir bağış geliri söz konusudur. KAR'da belirtildiği gibi bu gelirin kaynağı ve izlenmesine yönelik bir bilgilendirme verilmemiştir. Kurumsal finans yönetimine yönelik olarak kurumun idari faaliyet raporuna ve mali tablolarını gösteren raporlara atıfta bulunulmuştur. Üniversitenin stratejik amaç ve hedefleri doğrultusunda Stratejik Amaç 5'te finansal kaynakları üniversitenin hedefleri doğrultusunda yönetmek hedefi doğrultusunda gerçekleştirilen faaliyetlere ve uygulamalara yönelik bir kanıtla rastlanmamıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun genelinde finansal kaynakların yönetime ilişkin uygulamalar tanımlı süreçlere uygun biçimde yürütülmektedir.

Süreç yönetimi

Süreç yönetimi komisyonunun varlığı, süreç yönetimi el kitabı, süreç yönetimi bilgi ve risk sistemleri kurumun süreç yönetimine ilişkin önemli bir farkındalığı bulunduğunu ve süreç iyileştirme döngüsü olarak nitelendirilebilecek bir yapı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu sürecin kurumun 2006'dan beri oluşturmuş olduğu EFQM sistemi bileşenleriyle ilgili olduğu değerlendirilmektedir. Bu noktada son dönemde EFQM modeline göre lider davranışlarına yönelik anketin güncellenmiş olması vb. çabaların EFQM temelli süreç yaklaşımı modelinin kurumsal sürdürülebilirliğe katkı sağladığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte süreçlerin özellikle de ilgili paydaşlarla izlenmesi ve iyileştirilmesi noktasında doyurucu bir izlenim edinilememiştir. Zira süreç güncellemede kullanılan formların revizyon ve versiyon sayısında da bu durum göze çarpmaktadır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun genelinde tanımlı süreçler yönetilmektedir.

4. Paydaş Katılımı

İç ve dış paydaş katılımı

KAR'da “paydaş memnuniyet anketleri uygulanıyor olsa da eğitim-öğretim, araştırma ve geliştirme süreçlerinin izlenmesi ve iyileştirilmesine dair paydaş katılımı bilgisi sağlanmamıştır” ifadesi yer almaktadır. Ayrıca stratejik planlama aşamasında paydaşlarla ilgili planlamalar yapılmasına karşın, iç ve dış paydaşların karar alma, yönetim ve iyileştirme süreçlerine katılım mekanizmaları hakkında önceki kurumsal akreditasyon dış değerlendirmesinde kanıt belgeler sunulmamıştır. İletişim Fakültesi Danışma Kurulu toplantısına ait Danışma Kurulu Toplantı Tutanağı 05.12.2022 tarihlidir. KİDR'de dış paydaşların geri bildirim sunmalarına yönelik çok sayıda mekanizmadan bahsedilmiştir. Bunlar genelde öneri, istek, şikayet odaklı geri bildirimlerdir. Bununla birlikte birimlerde oluşturulan danışma kurullarında yer alan iç paydaşların kurumsal politika ve stratejilere yönelik görüşlerinin alınmasına yönelik mekanizmaların da oluşturulmuş olması memnuniyet vericidir.

Kurum, mezunlarının istihdamlarını Kariyer.net'in her ay gönderdiği raporlar ile her yıl açıkladığı “İşveren İlgı Endeksi” verileri inceleyerek takip etmektedir. Gelişmiş bilgi yönetim sistemi bulunan kurumun istihdam verisini kariyer.net'e ilave olarak kendi bünyesinde de izleyeceği kurumsal bir mekanizma geliştirmesi önerilir.

Olgunluk Düzeyi: Paydaş katılım mekanizmalarının işleyişi izlenmekte ve bağlı iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir.

Öğrenci geri bildirimleri

Kurum mevzuatta yer almamasına karşın kendi inisiyatifiyle “Öğrenci Senatosu”, “Öğrenci Dekanlığı” gibi mekanizmalar oluşturmuş ve çalıştırmaktadır. Bunun yanı sıra “Talep Yönetim Sistemi” yoluyla taleplerin alınması, yanıtlanması ve “öğrenci memnuniyet anketleri” de öğrenci görüşlerinin alınmasında kullanılan mekanizmalardır. Alınan geri bildirimlerin karar alma süreçlerine yansıtıldığı izlenmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Tüm programlarda öğrenci geri bildirimlerinin alınmasına ilişkin uygulamalar izlenmekte ve öğrenci katılımına dayalı biçimde iyileştirilmektedir. Geri bildirim sonuçları karar alma süreçlerine yansıtılmaktadır.

Mezun ilişkileri yönetimi

SABİS bünyesinde Mezun Bilgi Sistemi bulunmaktadır. Bu sistem mezunlarla iletişim, işbirliğini sağlamak ve istihdam verilerinin izlenmesi amacıyla kullanılmaktadır (<http://mezun.sakarya.edu.tr/>). Bu noktada mezun olan tüm öğrencilerin sisteme aktarılması yoluyla öğrencilerin iletişim bilgilerinin alınması ve bu bilgilerin Mezun Bilgi Sistemine girmelerinin talep edilmesi sistemdeki mezun sayısını artırma amacıyla uygulanmaktadır. Sisteme giriş yaparak kaydolan mezunların öğrencilere sunulan birçok imkândan faydalanması ve iş ilanları ile staj imkânları konusunda üniversiteye iletilen taleplerin mezunlarla paylaşılması, mezunların iş bulma düzeylerinin takip edilmesi memnuniyetle karşılanmıştır. KAR'da belirtilen kurumun tüm mezunlarının istihdam vb. takibinin kariyer.net raporları (kariyer.net işveren istihdam verileri-sosyal medyada da bulunabilir) dışında sistematik olarak yapıldığına dair bir kanıt görülememesi ve kurumun gelişme stratejilerinde de mezun veri tabanının kullanıldığına dair bir kanıt görülmemesi mezun ilişkileri yönetiminde henüz bir aşama kaydedilmediği kanısının oluşmasına yol açmıştır.

Öğrencilerden elde edilen geri bildirimlerin kurumun gelişiminde kullanılmasına ait bir kanıt rastlanmamıştır. Bunların dışında bölümler bünyesinde bulunan Dış Paydaş ve Mezunlarla İlişkiler Komisyonlarının son dönem faaliyetleri övgüyle karşılanmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumdaki programların genelinde mezun izleme sistemi uygulamaları vardır.

5. Uluslararasılaşma

Uluslararasılaşma süreçlerinin yönetimi

Kurumun uluslararası faaliyetlerle ilgili tüm birimleri Uluslararası Ofis bünyesinde bütünleştirilmiştir. Kanıt olarak verilen şemada akademik konferanslar başlığı tam olarak anlaşılammıştır. Ayrıca, uluslararası öğrenci merkezleri şemasında verilen birimler ve danışma ofisi ile idari birim yapılanması içerisindeki dış ilişkiler şube müdürlüğü ile uluslararası öğrenci merkezinin koordinatörlükle ilişkisi net olarak ortaya konmalıdır. Kurumun uluslararasılaşma politikası a) Üniversitenin paydaşları olan öğrenci ve personeli kapsayan eğitim, araştırma ve toplumsal katkı faaliyetlerinde nitelikli uluslararasılaşma uygulamalarını ve kaynakları bütünleşik olarak yönetmek ve teşvik etmek b) Değişen eğitim ve öğretim paradigmalarına uygun olarak uluslararası ortaklı programlar, ikili anlaşmalar, işbirlikleri ve değişim programları gibi imkanlardan faydalanmak c) Uluslararası uzmanlık potansiyelinden faydalanarak kurumsal yetkinliği güçlendirmek d) Uluslararasılaşma doğrultusundaki performansı izlemek ve paydaşlarla birlikte değerlendirerek sürekli olarak gelişimini sağlamak şeklinde ortaya konmuştur. Bu maddelerdeki ifadelerin çok genel ve kamuoyuna bir mesaj verme noktasında sınırlı olduğu, somut uygulama, izleme ve iyileştirme içermedikleri gözlemlenmiştir. Politika maddelerinin kurumun araştırma vizyonuna ve bu doğrultuda belirlenmiş amaçlara hizmet edecek şekilde revizyonu önerilmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda uluslararasılaşma süreçlerinin yönetimine ilişkin organizasyonel yapılanma tamamlanmış olup; şeffaf, kapsayıcı ve katılımcı biçimde işlemektedir.

Uluslararasılaşma kaynakları

KAR'da uluslararasılaşma süreci kapsamında görev yapan insan kaynaklarına ilişkin bilgi ve yetkinlikleri, uygulamaların yeterliliği ve uygulamalardan memnuniyet ile uygulama aksaklıklarının değerlendirildiği bilgi ve belgeye rastlanmadığı belirtilmiştir. Ayrıca uluslararası çalışmalar için ayrılan kaynakların sunulmasına karşın Erasmus hareketlilik hibesinin etkin bir şekilde kullanılmadığı KAR'da vurgulanmıştır. Uluslararasılaşmaya ayrılan kaynakların (mali, fiziksel, insan gücü) izlenmesi ve iyileştirilmesi konusunda saha ziyareti sırasında da somut bir kanıt rastlanmamıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun uluslararasılaşma kaynakları birimler arası denge gözetilerek yönetilmektedir.

Uluslararasılaşma performansı

Kurumun 2023-2024 eğitim-öğretim dönemi rakamlarına bakıldığında, 104 ülkeden 5612 öğrenciye hizmet verdiği görülmektedir. Bu ülkelerin batı, doğu, uzak doğu gibi dünyanın farklı coğrafyalarından olması memnuniyetle karşılanmıştır.

Kurumun Araştırma Üniversitesi olma amacına ulaşmada önemli araçlar olan uluslararası araştırmacı ve öğretim elemanı istihdamı, yabancı dilde ya da ortak sunulan program, uluslararası araştırma projeleri ve merkezlerine üyelik sayılarının yeterli olmaması gelişmeye açık alanlar olarak dikkat çekmektedir.

KAR'da uluslararasılaşma performansının izlenmesi ve iyileştirilmesi ile ayrı bir uluslararasılaşma politikasının bulunmaması kurumun gelişmeye açık alanı olarak belirtilmiştir. Bu alanlardan politika metni oluşturulduğu anlaşılacakla birlikte uluslararasılaşma politikası maddelerinin PUKÖ'nün tüm bileşenlerini içerecek, gerçekçi ve uygulanabilir biçimde hazırlanabileceği düşünülmektedir. Örnek vermek gerekirse politikanın "uluslararası uzmanlık potansiyelinden

faaydalanarak kurumsal yetkinliği gclendirmek” ve “uluslararasılaşma doğrultusundaki performansı izlemek ve paydaşlarla birlikte değerlendirerek sürekli olarak gelişimini sağlamak” maddelerinin politika maddesi olarak belirtilmesi kurumun zaten süreç iyileştirmede kullandığı mekanizma olması nedeniyle tam olarak anlaşılamamıştır. Bunun yanında kurumun uluslararasılaşma politikasının ve hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla uluslararası faaliyetlerle ilgili tüm birimler Uluslararası Ofis bünyesinde bütünleştirilmiş ve izleme iyileştirme yapıldığı belirtilmiştir. Bu izleme ve iyileştirmenin nasıl yapıldığına ilişkin bir açıklama KİDR’de stratejik amaç ve hedeflerle izlendiği şeklinde verilmiştir. Uluslararasılaşma konusunda gerçekçi ve ölçülebilir bir uluslararasılaşma stratejisi tasarlanması önerilmektedir. Uluslararasılaşma sürecinin izlenmesine yönelik sağlanan kanıt dokümanların Mayıs 2024, Temmuz 2024 tarihli olması dikkati çekmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun geneline yayılmış uluslararasılaşma faaliyetleri bulunmaktadır.

B. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi

Programların tasarımı ve onayı

Kurum programlarının, misyon ile uyumlu olduğu ve üst çerçeve mevzuatlar (Ulusal Çekirdek Eğitimi Programı, TYÇ, vb.) dikkate alınarak hazırlandığı görülmüştür. Kazanımlar öngörülen bilişsel, duyuşsal ve devinimsel seviyeye uygun olarak ifade edilmiştir. SABİS içerisinde bulunan Akademik Bilgi Sistemi'nin de esasını teşkil eden Eğitim Bilgi Sistemi modülü ders bilgi paketlerinin tanımlandığı alandır ve bu alan programların tasarımı ve onayı, ders tanımlama, ders içeriği oluşturma, ders öğrenim çıktılarının tanımlanması, öğretme ve ölçme yöntemlerinin belirlenmesi, öğrenci iş yüklerinin hesaplanması gibi sürecin tüm adımlarının gerçekleştirildiği modül olarak yapılandırılmıştır.

İç ve dış paydaş geri bildirim mekanizmaları tasarım sürecinde belirtilmektedir. Bu konuda anket, toplantı, çalıştay, mezun buluşmaları gibi faaliyetlerin yapıldığı ifade edilmektedir. Program tasarımında paydaşların geri bildirimlerine, Afrika Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans programı açılması sürecinde SETA ve ORSAM gibi dış paydaş görüşlerinin alınması örnek olarak verilebilir.

Program tasarımı ve onayı süreciyle ilgili var olan programların izleme, değerlendirme ve iyileştirmesine yönelik güncellemeler, detayları, gerekçeleri ve öğrenme güvencesine etkileriyle birlikte Eğitim Geliştirme Kurulunun onayına sunulmaktadır. Program tasarımı ile ilgili güncelleme takvimi ve takvimin onayı verilmiş, SABİS üzerinde süreç adımları gösterilmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Programların tasarım ve onay süreçleri sistematik olarak izlenmekte ve ilgili paydaşlarla birlikte değerlendirilerek iyileştirilmektedir.

Programın ders dağılım dengesi

Kurum programlarında, seçmeli ve zorunlu ders dağılım dengesi ile seçmeli ders çeşitliliği, Eğitim Öğretim Politikası gereği dikkate alındığı ifade edilmektedir. Bölüm ders planları; zorunlu dersler, üniversite ve fakülte seçmeli dersleri, bölüm seçmeli derslerinden oluşmaktadır. Bölüm seçmeli derslerinde alan uzmanlaşma olanağı sağlanırken, fakülte ve üniversite seçmeli derslerle disiplinler arası gelişime katkı sağlamak amaçlanmıştır. Ayrıca odak grup görüşmesinde sektör temsilcilerinin derslere davet edilerek sektörle ilgili farkındalık kazandırılmaya çalışıldığı ifade edilmiştir.

“Bölümler arası farklılıklara rağmen seçmeli dersler üçüncü yarıyıldan itibaren verilmeye başlanır ve son yılda ağırlıklı olarak dersler seçimlidir” ifadesi yer almakta olup örnek ders planı verilmiştir. SABİS üzerinde yapılan incelemede Akredite programlar başta olmak üzere pek çok programda seçimlik ders sayısının artırıldığı dikkat çekmektedir. Eğitim programının özelliğinden dolayı Tıp Fakültesinde seçmeli ders sayısının arttırılmadığı saptanmıştır.

Ders bilgi paketlerinin güncelleme çalışmalarının ve yeni seçmeli derslerin müfredata eklenme sürecinde paydaş görüşlerinin göz önüne alındığının kanıtı olarak Biyoloji bölümü FEDEK raporu verilmiştir. Raporla kaygı ve zayıflık olarak ifade edilen dersler güncelleme çalışması ile iyileştirilmiştir. Ancak FEDEK bir akreditasyon kuruluşudur. Paydaş çeşitliliğinin sağlanması ve görüşlerinin sistematik olarak alınması önerilmektedir.

“Sakarya Üniversitesi Lisans Programlarında İlgili Alanı Yönergesi” doğrultusunda yürütülen ilgi alanları uygulamasının amacı; öğrencinin kariyer planlamasında bölüm seçmeli derslerinde izleyecekleri yolları şekillendirerek ilgi alanı edinmelerini sağlamak olarak ifade edilmiştir. Birçok programda ilgi alanı sekmesinin doldurulmadığı (Gazetecilik Bölümü, Hukuk, Diş Hekimliği vb.) görülmektedir.

2023 yılı içerisinde alınan karar gereği, öğrencilerin kendi ders planında yer almayan fakat mesleki ve bireysel gelişimine katkı sağlayabilecek farklı fakülte ya da programlarda yer alan zorunlu dersleri seçimlik ders olarak alabilmelerine imkân sağlanmıştır. Ders planında bir yarıyıldaki derslerin dengeli olarak haftanın beş gününe dağıtılması ile ilgili Senato kararı mevcuttur.

Olgunluk Düzeyi: Programlarda ders dağılım dengesi izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu

Kurum bünyesindeki programların çoğunda program çıktıları bilişsel, duyuşsal ve devinimsel seviyelere göre hazırlanmış ve bilgi paketi aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır. Programlarda yer alan dersler bazında da bilgi paketleri incelenmiş olup; derslerin amacı, içeriği, öğrenme çıktıları, haftalık ayrıntılı ders içeriği, öğrenim türü, öğretim dili, planlanan öğretim yöntem ve teknikleri, öğrenme kaynakları, ölçme ve değerlendirme teknikleri, öğrenci iş yükü hesabı sunulmuştur. Ayrıca, derslerin çıktılarıyla ilişkisi gösterilmiştir. Bu süreçler SABİS üzerinden izlenmekte ve iyileştirme önlemleri alınmaktadır.

Ayrıca, her ders için yıl-içi ve yılsonu değerlendirme faaliyetlerinde (ara sınav, sözlü sınav, ödev, final vb.) her bir sorunun öğrenme kazanımları ve program çıktıları ile ilişkilendirilmesinin yapılması SABİS üzerinden yürütülmektedir. Program Öğrenme Çıktısı Başarı Raporuna örnek olarak SBF Hemşirelik Bölümüne ait kanıtlar paylaşılmıştır.

Öte yandan, ders bilgi paketlerinde bir dersin öğrenme çıktılarının tamamının sadece bir program çıktısıyla eşleştirilmesi veya dersin bazı öğrenme çıktılarının program çıktılarının hiç birisiyle eşleştirilmemesi gibi uygulamaların az da olsa var olduğu saptanmıştır. İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Sinema Bölümü, Gazetecilik Bölümü, Görsel İletişim Tasarım Bölümü, Resim Bölümü, Mimarlık Bölümü, Fen Fakültesi Fizik Bölümü, Matematik Bölümü gibi lisans ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi gibi lisansüstü programda ders PÇ ilişkisi boş bırakılmıştır. Ayrıca, eğitim bilgi sisteminde ders bilgi paketine Kalkınma Amaçları özelliği eklendiği ifade edilmekle birlikte EBS de görülemediği.

Olgunluk Düzeyi: Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı

Kurumda tüm derslerde işyükü hesaplaması yapılarak öğretim çıktıları, ders içerikleri, ölçme ve değerlendirme yöntemleri belirlenmesi, ders içeriği oluşturulurken öğrenci iş yüklerinin hesaplanması zorunludur. Ayrıca ders planları ile her ders için AKTS'ye uygun, dengeli ve uyumlu olarak öğrenci işyükleri belirlenmiştir. Öğrenci iş yüküne dayalı tasarımda ders AKTS kredileri değeri web sayfası üzerinden paylaşılmaktadır.

Ayrıca, İME, UMDE gibi uygulamalara katılan öğrencilerin alması gereken üniversite ortak seçmeli dersler uzaktan eğitim yöntemiyle verilmektedir. Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği kapsamında isteğe bağlı staj uygulaması mevcut olup öğrenciler yaz dönemi, ara tatil ve şartları sağladığı takdirde dönem içerisinde de staj yapma imkanına sahiptir.

Programlarda öğrenci iş yükünün belirlenmesinde öğrenci katılımının sağlandığına ilişkin anket yapıldığı ifade edilmektedir. AKTS hesaplanmasında öğrencilere yapılan anket sonuçları analiz edilmektedir. Bu analiz raporları SABİS'te bulunmasına rağmen SABİS kullanımı sadece tanımlı kullanıcıya açık olduğu için izlenememiştir. Bu analiz raporlarının görünür kılınması önerilmektedir. Kalite Komisyonu'nun 12.04.2023 toplantısında alınan karar gereği; Öğrencilerin iş yükünün (AKTS) hesaplanmasında öğrenci anketleri dışında bir yöntemin geliştirilmesine yönelik iyileştirme projesi başlatılmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Programlarda öğrenci iş yükü izlenmekte ve buna göre ders tasarımı güncellenmektedir.

Programların izlenmesi ve güncellenmesi

Program izlenmesinin SABİS üzerinden yapıldığı, ilgili modüller kullanılarak istenilen istatistiki veri izlenip, gerekli görüldüğü durumlarda raporlama da yapılabildiği saptanmıştır. SABİS'te dersin ölçme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında her bir sınav sorusunun ders öğrenim çıktısıyla ilişkisi kurulmaktadır. Böylece SABİS yazılımı tarafından öğrencilerin sınav sorularındaki başarı düzeylerine bağlı olarak ders öğrenme ve program çıktıları raporları oluşturularak, izleme ve değerlendirme için kullanılabilir. Aynı zamanda öğrenci bazlı olarak program çıktılarının farklı derslerden elde edilen kazanım düzeyi raporlandırılabilir. Bu raporların örneklerine erişilmiştir.

Öte yandan, kurumda akreditasyon çalışmalarına önem verilmiş, bu doğrultuda yapılan çalışmalar sonucunda 2023 yılı itibari ile akredite program sayısı 57(42+15) olmuştur. SABİS aracılığıyla akredite programlarda sistematik izleme yapılmakta ve özdeğerlendirme raporları bulunmaktadır. Fen Fakültesine ait dış paydaş görüşleri doğrultusunda izleme ve güncelleme yapıldığına ilişkin kanıtlara ulaşılmıştır.

Kurumun izleme ve güncelleme faaliyetleri kapsamında uyguladığı diğer bir yöntem de "Eğitim-Öğretim Güncelleme ve Değerlendirme Kurulu"nun Lisans ve Lisansüstü ders taleplerini yazılı bir form üzerinden toplamasıdır.

Olgunluk Düzeyi: Program çıktıları bu mekanizmalar ile izlenmekte ve ilgili paydaşların görüşleri de alınarak güncellenmektedir.

Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimi

Kurumda eğitim-öğretim ile ilgili süreçler, öğrencilerle ilgili ayrıntılı bilgi ve belgeler Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının resmi internet sayfasından paylaşılmaktadır. Eğitim ve öğretim süreçleri üst yönetimin koordinasyonunda yürütülmekte olup; bu süreçlere ilişkin görev ve sorumluluklar tanımlanmıştır. Kurumun bir eğitim ve öğretim politikası bulunmaktadır ve kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Eğitim ve öğretim programlarının tasarlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve güncellenmesi faaliyetlerine ilişkin kurum genelinde ilke ve esaslar belirlidir. İş akış şemaları (örnek olarak Ders Bilgi Paketleri güncelleme süreç akışı) paylaşılmıştır. Kurumsal yapıda eğitim faaliyetlerinin Eğitim-Öğretim Güncelleme ve Değerlendirme Kurulu üzerinden işlediği ifade edilmektedir. Ancak web sayfasında Kurullar-Koordinatörlükler başlığı altında yer almamaktadır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda eğitim ve öğretim yönetim sistemine ilişkin uygulamalar izlenmekte ve izlem sonuçlarına göre iyileştirme yapılmaktadır.

2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)

Öğretim yöntem ve teknikleri

Kurum bünyesindeki ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda özelliklerine göre teorik dersler, uygulamalı dersler ve pratik çalışma, atölye, klinik uygulamalar, laboratuvar çalışması, bitirme ödevi, bitirme projesi, staj, ödev çalışması ve seminer gibi uygulamalar yer almaktadır. İşletme Fakültesi, Mühendislik Fakültesi 7+1 Eğitim Modelini uygulamaktadır. Türkiye'de öncü olan 7+1 Eğitim Modeli kapsamında öğrenciler yedi dönemlerini okulda, bir dönemlerini ise işletmelerde tam zamanlı stajyer olarak geçirmektedirler.

Endüstri Mühendisliği Bölümü tarafından daha nitelikli mühendis yetiştirilmesinde **Uygulamalı Mühendislik Deneyimi Eğitimi (UMDE)** programı, 2013-2014 öğretim yılı güz yarıyılından

itibaren uygulanmaya başlanmıştır. UMDE programı ile öğrenciler 1 yarıyıl boyunca işletmelerde Aday Mühendis sıfatı ile görev almaktadırlar. Fen Fakültesi tarafından daha nitelikli Fen Bilimci (Fizikçi/Kimyager/Biyolog) yetiştirilmesinde **Uygulamalı Fen Bilimleri Deneyimi Eğitimi (UFDE)** programı, 2021-2022 öğretim yılı bahar yarıyılından itibaren uygulanmaktadır. Bu kapsamda işbirliği yapılan işletmeler web sayfasında ilan edilmiştir.

Fakülte içinde ofisler kurulmakta ve öğrenciler okurken tam ya da yarı zamanlı çalışma imkanı bulunmaktadır. Lisans seviyesinde laboratuvar staj imkanları mevcuttur. Bunun dışında lisans öğrencilerinin TÜBİTAK 2209 gibi projeler almaları teşvik edilerek, öğrencilerin araştırma süreçlerine katılımı desteklenmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Öğrenci merkezli uygulamalar izlenmekte ve ilgili iç paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.

Ölçme ve değerlendirme

Ders Bilgi Paketlerinde Ölçme ve Değerlendirme konusunun yıl içi faaliyetler, performans ödevi, kısa sınav, ödev, proje gibi çeşitliliğe sahip olduğu görülebilmektedir. Ölçme ve Değerlendirme Yönergesi talep üzerine güncellenmiştir. Sınav Yönergesi ile öğrencilerin sınav süreçlerine sınav öncesi, sınav esnası ve sonrasında ilişkin sınav düzeni, sınav esnasında uyulacak kurallar ile sınav görevlilerinin yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

SABİS üzerinden öğrenim çıktılarının program çıktılarıyla eşleştirmelerinde hem ders bazında hem de öğrenci bazında program çıktısına ulaşma düzeyleri görülebilmektedir. SABİS'e sınav kağıtları yüklenerek öğrencinin kağıdını görebilmesi de sağlanmaktadır.

Olgunluk Düzeyi: Öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme uygulamaları izlenmekte ve ilgili iç paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.

Öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi

Öğrenci kabulü ön lisans, lisans, lisansüstü mevzuat çerçevesinde yapılmaktadır. Önceki formal, non-formal ve informal öğrenmelerin tanınmasına ilişkin süreçler Sakarya Üniversitesi Önceki Öğrenmelerin Tanınması Senato Esasları'na uygun olarak yürütülmektedir. Lisansüstü programlara öğrenci alımında diğer kurumlardaki süreçlerin yanı sıra kabul mektubu ile alma uygulaması da kullanılmaktadır. Kabul mektubu ile öğrenci alımında tezli yüksek lisans ve doktora programlarına başvurabilmek için güncel mevzuat hükümlerinde belirtilen şartlara haiz öğrenciler danışman olarak birlikte çalışmak istedikleri kurum öğretim üyelerinden aldıkları kabul mektubu ve eklerini ilgili enstitüye teslim ederek Enstitü Yönetim Kurulu kararı sonrasında lisansüstü programlara kaydolabilmektedirler. Lisansüstü programlarda kabul mektubu uygulaması kuruma özgüdür. Bu uygulama ile doktora öğrenci sayılarında artış olduğunu vurgulanmıştır. Lisansüstü öğrencilerin ders muafiyetleri, önceki kazanımların tanınması, bilimsel makaleye dayalı ders muafiyeti, işyeri deneyimi kapsamında başvuran öğrencilerin portfolyo hazırlaması ve muafiyet sınavlarına ilişkin detaylar Sakarya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği Senato Esasları'nda belirtilmiştir.

Bütünleşik Yüksek Lisans yönergesini 2023 yılında Senatoda kabul etmiştir. Alttan dersi olmayan ve herhangi bir disiplin cezası almamış olan öğrenciler başvurabilmektedir.

Önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi konusunda “Önceki Öğrenmelerin Tanınması Senato Esasları” “Çift Anadal ve Yandal Yönergeleri” kanıt olarak sunulmuştur. Ancak uygulama örneği bulunamamıştır

Olgunluk Düzeyi: Kurumun genelinde öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesine ilişkin planlar dahilinde uygulamalar bulunmaktadır.

Yeterliliklerin sertifikalandırılması ve diploma

Yeterliliklerin onayı, mezuniyet koşulları, mezuniyet karar süreçleri açık, anlaşılır, kapsamlı ve tutarlı şekilde “Sakarya Üniversitesi Diploma, Mezuniyet Belgesi ile Diğer Belgelerin Düzenlenmesinde Uyulacak Esaslara İlişkin Yönerge” kapsamında tanımlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Sürekli Eğitim Merkezi TS EN ISO/IEC 17024 ve uluslararası ilgili standartlara uygun olarak personel belgelendirme, danışmanlık hizmeti, seminerler, konferanslar alanlarında faaliyet göstermektedir. Sürekli Eğitim Merkezi, 28 alanda (Bankacılık, E-Dış Ticaret, Web Programcılığı vb.) Sertifika Eki vermektedir. Kurum MYK Sertifika eki, MEB sertifika eki ve SÜ Sertifika eki gibi zengin bir içeriğe sahiptir.

2023 yılında SAÜSEM bünyesinde Eğitim Birimi 68 eğitim düzenlemiş, 17290 Sertifika Başvurusu yapmış ve 15495 belge verilmiştir.

Öğrencileri sosyal faaliyetlere teşvik etmek için “Sosyal Transkript” uygulaması 2020 yılında başlatılmıştır. Uygulama, 15.11.2018 tarih 512 sayılı 13 numaralı Üniversite Senato Kararı kapsamında kabul edilen “Sakarya Üniversitesi Sosyal Transkript Yönergesi” ile güvence altına alınmıştır. Sosyal Transkript ile öğrencilerin kültürel, sportif ve sanatsal faaliyetlere zaman ayırması hedeflenmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Uygulamalar izlenmekte ve tanımlı süreçler iyileştirilmektedir.

3. Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri

Öğrenme ortam ve kaynakları

Sınıf, laboratuvar, kütüphane, stüdyo; ders kitapları, çevrimiçi (online) kitaplar/belgeler/videolar gibi kaynaklar uygun nitelik ve niceliktedir, erişilebilirdir ve öğrencilerin bilgisine/kullanımına sunulmuştur.

Kurumdaki SABİS içinde eğitim-öğretim ihtiyaçlarına tümüyle cevap verebilen, kullanıcı dostu, ergonomik, eşzamanlı ve eşzamansız öğrenme, zenginleştirilmiş içerik geliştirme, ayrıca ölçme-değerlendirme ve hizmetiçi eğitim imkanları sunan bir öğrenme yönetim sistemi bulunmaktadır.

Öğrencilerin becerilerini artırmaya yönelik Sakarya Üniversitesi Uygulamalı Dersler Platformu(UDEP) ve Uzaktan Eğitim Teknolojileri Platformu (UZET) üzerinden izlemek üzere videolar yüklenmiştir.

Odak grup görüşmelerinde kurumun fiziksel mekân ihtiyacından bahsedilmiştir. Tıp fakültesi öğrencileri ilk üç sınıfta farklı yerlerde eğitim görmekte olduklarını, binalarının mevcut olmadığını ifade etmişlerdir. Bu parçalı yapının öğrenci-öğretim üyesi arasında kopukluğa neden olduğunu belirtmişlerdir. Üst yönetim bu konuda 2024-2025 Akademik Yılı için önlem aldığını, bütün Tıp fakültesi öğrencilerinin ilk 3 yıl aynı mekanda eğitim alacaklarını vurgulamışlardır. Eğitim Fakültesinin kampüs dışında olmasının da öğrenci memnuniyetsizliğine sebep olduğunu gözlemlenmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Öğrenme kaynaklarının geliştirilmesine ve kullanımına yönelik izleme ve iyileştirilme yapılmaktadır.

Akademik destek hizmetleri

Kurumda akademik danışmanlık süreci SABİS’de “Danışmanlık Yönetim Sistemi” modülü üzerinden yürütülmektedir. Kariyer danışmanlığı için öğrenci taleplerinin alınması ve kariyer desteğinin sağlanması gibi işlemler de bilgi sisteminde yürütülebilmektedir. SABİS bünyesinde “Mentor-Mentee Programı” “Akran Yönderliği” sistemi oluşturulmuştur. Kurumda öğrencilere

kariyer danışmanlığı hizmeti Kariyer Geliştirme Koordinatörlüğü bünyesinde sunulmaktadır. Bu koordinatörlük bünyesinde sunulan kariyer merkezi hizmetleri, kurumun tüm öğrenci ve mezunları için erişilebilirdir. Koordinatörlük tarafından öğrencilere ve mezunlara yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmekte, özgeçmiş hazırlama danışmanlığı yapılmaktadır. Üniversite ortak seçmeli dersi olan Kariyer Planlama Dersi, Kariyer Geliştirme Koordinatörlüğü koordinasyonunda yürütülmektedir.

Kariyer gelişimi konusunda Mezun İlişkileri Koordinatörlüğü Kariyer Geliştirme Koordinatörlüğünden ayrılmıştır. Mezunlar, Mezun Bilgi Sisteminden takip edilmektedir. Ayrıca Kariyer.net sisteminden aylık istihdam oranları çeşitli kırımlarda izlenmektedir.

Öğrenci ve mezunlara yönelik yapılan eğitimlere katılanlara eğitim değerlendirme anketi uygulanmaktadır. Ayrıca etkinlik öneri formu uygulaması yoluyla öğrencilerin talepleri toplanmakta ve analiz edilerek etkinlik planlamasında dikkate alınmaktadır

Olgunluk Düzeyi: Kurumda öğrencilerin akademik gelişimi ve kariyer planlamasına ilişkin uygulamalar izlenmekte ve öğrencilerin katılımıyla iyileştirilmektedir.

Tesis ve altyapılar

Kurumun 5 farklı kampüsünde eğitim-öğretim hizmeti amacıyla kullanılan toplam 231.780 m² fiziki alanı bulunmaktadır. Öğrencilere ve çalışanlara yönelik yemekhaneler; Esentepe Kampüsü'nde 4 adet ve dış kampüslerde 4 adet olmak üzere toplam 8 adet olup, fiziki olarak yeterli niteliktedir. Yapılan odak grup görüşmelerinde yemekhaneden öğrencilerin şikayetlerinin olduğu bildirilmiştir. Bunun sebebi olarak kampüsün paylaşıldığı Sakarya Uygulamaları Bilimler Üniversitesinin yemekhane, kütüphane, güvenlik gibi hizmetlerden yararlanması gösterilmiştir.

Sağlık Bakanlığınca ruhsatlandırılmış 1.derecede sağlık kuruluşu olan Mediko Sosyal Sağlık Merkezi bünyesinde normal poliklinik hizmeti dışında acil poliklinik ve psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmeti de verilmektedir. Bu merkeze 5719 hasta bakılmış olup 3924'ü öğrencidir. Ayrıca, 2023 yılında 922 öğrenciye psikolojik destek verilmiştir. Odak grup görüşmesinde laboratuvar hizmetlerinin Mediko bünyesinde verildiği ancak malzeme eksikliği nedeniyle memnuniyetin düştüğü ifade edilmiştir.

Kampüs içindeki spor tesisleri iç paydaşlardan gelen geribildirimler sonucu bakım ve onarıma alınmış, çalışmalar tamamlanmıştır. Spor alanlarının kullanımı randevu sistemi ile düzenlenmektedir.

Kurumda Uzaktan eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. Adapazarı MYO uzaktan eğitim vermektedir. 10 aktif bölümü %95 dolulukla eğitim vermektedir. Öğrenciler sadece sınavlara gelmektedir.

Bilgi güvenliği konusunda “uzmanlaşan üniversite” belgesi mevcuttur.

Eğitim fakültesi öğrencileri ilçede olmalarından kaynaklanan şikayetlerinin devam ettiği görülmüştür. Özellikler ilçede yurt sorunları ve sosyokültürel etkinliklerin yetersizliği vurgulanmıştır.

Özellikler ilçede yurt sorunları ve sosyokültürel etkinliklerin yetersizliği vurgulanmıştır. Durumun farkında olan yönetim, sosyokültürel faaliyetlerini arttırmak amacıyla Hendek Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü ile protokol yapmıştır.

Kurumun bazı birimlerdeki kablosuz ağ hizmetlerinde bütçe kısıtı nedeniyle sorun yaşandığı da saptanmıştır. Üst yönetimin bu durumların farkında olduğu gözlemlenmiştir. Kablosuz ağ hizmetlerinde yaşanan erişim sorununa ilişkin Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından kendilerine

bildirilen taleplere istinaden 7 bölgede 27 AP ve 6 Anahtarlama cihazı takılarak kablosuz ağ iyileştirmeleri yapılmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Tesis ve altyapının kullanımı izlenmekte ve ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirilmektedir.

Dezavantajlı gruplar

Kurumda özel gereksinimli öğrencilerin karşılaştıkları dezavantajları ortadan kaldırmak, üniversitede akademik, sosyal ve kültürel ortamlara eşit fırsatlarla katılımlarını sağlamak ve faaliyetleri koordine etmek üzere 2023 yılı içerisinde “Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü” kurulmuştur. Bu bağlamda tüm fakülte, yüksekokul, enstitü ve idari birimlerinde “Birim Engelsiz Yaşam Temsilcileri” belirlenmiş ve web sayfasında ilan edilmiştir. Kurumda 2023-2024 yılın itibariyle toplam 104 engelli öğrenci mevcuttur.

Sakarya Üniversitesi’nde engelli öğrencilere yönelik hizmetler, “Sakarya Üniversitesi Engelli Öğrenciler Eğitim-Öğretim ve Sınav Uygulamaları Senato Esasları” ile “Sakarya Üniversitesi Yüksek Öğretimde Engelli Öğrencilere Destek ve Hizmet Sağlayanlar için Kılavuz” dikkate alınarak yürütülmektedir.

Engelsiz üniversite kapsamında 10 birimde Mekânda Erişim Bayrağı, 15 birimde Eğitimde Erişim Bayrağı, 1 birimde Sosyal Kültürel Faaliyetlerde Erişilebilirlik Bayrağı ile 5 programda Nişan almaya hak kazanmıştır.

Gelir düzeyi düşük öğrencilerin yemek bursuna başvuruları SABİS üzerinden alındıktan sonra “Sakarya Üniversitesi Yemek Bursu Yönergesine” göre değerlendirilerek bursiyerler tespit edilmektedir. 2023 yılında SKS yemek bursundan 700 öğrenci yararlanmaktadır. 3600 öğrenci SAÜ Vakfı yemek bursundan yararlanmaktadır. SKS Kısmi zamanlı çalışma bursundan 330 öğrenci faydalanmaktadır. Ayrıca, depremzede öğrencilere psikolojik destek sunulmaktadır.

Engelli öğrenciler için kütüphane hizmetleri iyileştirilmiş ve çeşitli eğitimler düzenlenmiştir. Örneğin “baston nasıl kullanırım” eğitimi verilmiştir. Görme engelliler için kitaplar elektronik ortama yüklenmiştir. Engelli öğrencilere verilen hizmetlerin yıllar bazında izlenmesi SABİS üzerinden yapılmaktadır. Engelsiz üniversite faaliyetlerinde binaların eski olması ve yenileme çalışmalarının maliyeti gelişmeye açık alan olarak ifade edilmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Dezavantajlı grupların eğitim olanaklarına erişimine yönelik uygulamalar izlenmekte ve dezavantajlı grupların görüşleri de alınarak iyileştirilmektedir.

Sosyal, kültürel, sportif faaliyetler

Kurumda SKS idari yapılanmasını ilgili mevzuat çerçevesinde oluşturmuş olup, Başkanlık altında Kültür, Spor, Mediko-Sosyal, Yurtlar, Mali Hizmetler ve Kafeterya ve İşletmeler Şube Müdürlükleri bulunmaktadır. Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin kurumsal politikalar doğrultusunda yönetilmesi Toplumsal Katkı Süreçlerinden sorumlu Rektör Yardımcısı liderliğinde, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı desteğinde SABİS içerisinde bulunan ilgili modüller aracılığıyla sağlanmaktadır. Sosyal ve kültürel faaliyetler yürütülürken Kültür Şube Müdürlüğü, Spor Kültür ve Sanat Birliği, Fakülte ve Yüksekokulların Spor Kültür ve Sanat Kurulları ve Öğrenci Kulüpleri ile koordineli çalışmaktadır. 2023 yılı itibariyle kurumda 206 öğrenci topluluğu bulunmaktadır. 40778 öğrenci bu topluluklarda görev almaktadır. Öğrenci toplulukları kararları Web sayfasında paylaşılmaktadır.

SKS Daire başkanlığı bünyesindeki tüm faaliyetler öğrenci talepleri dikkate alınarak planlanmakta ve gerçekleştirilmekte; bütçe planlaması öğrencilerin talepleri ile onlara sunulan hizmetler dikkate alınarak yapılmaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin öneri ve isteklerine göre hizmet iyileştirmeleri

yapılmaktadır. Örneğin spor tesisleri ile ilgili gelen şikâyet üzerine tesisler yenilenmiştir ancak henüz geribildirim alınmamıştır.

Olgunluk Düzeyi: Sosyal, kültürel ve sportif faaliyet mekanizmaları izlenmekte, ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda faaliyetler çeşitlendirilmekte ve iyileştirilmektedir.

4. Öğretim Kadrosu

Atama, yükseltme ve görevlendirme kriterleri

Kurumun öğretim elemanı atama, yükseltme ve görevlendirme kriterleri tanımlı ve kamuoyuna açıktır. Öğretim elemanlarının atama ve yükseltme işlemleri ilgili YÖK mevzuatı, “Sakarya Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Atanma ve Yükseltme Ölçütleri Yönergesi”ne göre liyakat esas alınarak objektif ölçütlere göre gerçekleştirilmektedir. Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atanma Kriterleri 2023 yılında güncellenmiş olup 01.01.2024 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Akademik atanma ve yükseltmeler için şartları sağlayan öğretim elemanlarının başvurularının daha hızlı alınması ve sürecin daha etkin yürütülmesi amacıyla SABİS sistemi içerisinde Akademik Atanma Modülü oluşturulmuş, 2023 yılı başvuruları ilgili modül üzerinden alınmıştır.

Öğretim elemanı ders dağılımı uzmanlık alanı, ders yükü ise akademik ve idari görevleri dikkate alınarak yapılmakta ve şeffaf olarak paylaşılmaktadır.

Olgunluk Düzeyi: Atama, yükseltme ve görevlendirme uygulamalarının sonuçları izlenmekte ve izlem sonuçları değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Öğretim yetkinlikleri ve gelişimi

Kurumda öğretim elemanlarının yetkinliklerini geliştirme süreci ihtiyaç analizi ile başlamaktadır. Personel Daire Başkanlığı Hizmetiçi Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından oluşturulan “Personel Eğitim İhtiyaç Analiz” formu 2022 yılında idari görev yapan akademik personel dahil tüm personele uygulanmış ve analiz raporu çıkarılmıştır. 2024 yılında Eğitim İhtiyaç Analiz Formları güncellenmiştir.

Ayrıca öğretim elemanlarının öğretim yetkinliği, dönem içerisinde uygulanan ders değerlendirme anketleri yoluyla öğrencilerden geri bildirimler alınarak yapılmaktadır. Anket sonuçları yılsonunda hazırlanan ders dosyaları kapsamında değerlendirilerek iyileştirmelere karar verilmektedir.

Kurumda öğretim elemanlarına öğretim becerilerini geliştirmek ve mesleki gelişimlerini sürdürmek için “Eğiticilerin Eğitimi” programı Yükseköğretim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Eğitim Fakültesi tarafından yürütülmektedir. Ayrıca sürekli eğitim merkezi (SAUSEM) bünyesinde Eğitici Eğitimi Sertifika programı uzaktan eğitim şeklinde yürütülmektedir.

Birimlerde kalite çalışmaları kapsamında Eğitim Komitesi eğitimleri verebilecek nitelikteki eğitmeni, eğitimin zamanını, eğitime katılacak kitleye göre de eğitim yapılacak mekânı belirleyip hazırladığı eğitim planını kalite birimine teslim etmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Öğretim yetkinliğini geliştirme uygulamalarından elde edilen bulgular izlenmekte ve izlem sonuçları öğretim elamanları ile birlikte irdelenerek önlemler alınmaktadır.

Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme

Kurumda çalışmakta olan akademisyenlerin, eğitim, araştırma ve sanat alanlarındaki uygulama, araştırma, çalışma, eser, etkinlik ve hizmetlerinin değerlendirilmesi ve ödüllendirmesine ilişkin

süreçlere yönelik “Sakarya Üniversitesi Eğitim, Bilim ve Sanat Ödülleri Yönergesi” bulunmaktadır. Bu yönerge 2019 yılında yürürlüğe girmiş, 2020 yılında güncellenmiştir. Bu yönergenin uygulandığına ilişkin kanıtlara ulaşılmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Teşvik ve ödül uygulamaları izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

C. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları

Araştırma süreçlerinin yönetimi

Kurum 2023-2027 Stratejik Planı kapsamında “araştırma ve yenilik politikası”nı ve ARGE sürecine dair amaç ve hedeflerini saptamıştır. Kurum bünyesinde halen 35 adet araştırma ve uygulama merkezi bulunmaktadır. Kurumda ARGE çalışmaları akademik birimler ve SARGEM, LABSİS, Teknoköprü ve UNİKUR gibi merkez ve oluşumlarla yürütülmektedir. “Araştırma ve Yenilik Stratejisi Üst Kurulu” kurum bünyesindeki araştırma, yenilik ve geliştirme faaliyetleri konusunda stratejik planın hazırlanması için katkıda bulunmak ve üniversitenin araştırma, yenilik ve geliştirme performansının gelişimi konusunda birim faaliyetlerini değerlendirmek amacıyla kurulmuştur. Kurumda bu üst kurulun yanı sıra bir de “Araştırma ve Yenilik Koordinasyon Kurulu” bulunmaktadır. Üst kuruldun farklı olarak bu kurula fakülte ve enstitülerdeki ARGE çalışmalarının koordinasyonu görevi verilmiştir. Bunlara ek olarak yüksek öğretim mevzuatına göre dekanlık kurma, atama süreçleri ve haiz olduğu görev yetkileri bizzat YÖK başkanlığı görev ve yetki alanında olmasına rağmen kurum “Araştırma Dekanlığı” mekanizmasını hayata geçirmiştir. Dekanlık araştırmacıların ARGE süreçlerinde gereksinim duydukları destekleri sağlama, ARGE performansını izleme ve raporlama, araştırma altyapısını yönetme gibi işlevleri yerine getirmektedir.

Kurum 2023-2027 Stratejik Planında, fen ve sosyal alanlardaki yetkinlik alanları olarak diaspora, Ortadoğu araştırmaları, İslam ekonomisi ve finansı, enerji depolama, siber güvenlik, hafif ve yüksek mukavemetli alaşımlar ve kompozitler, savunma ve otomotiv sektörü kaplamaları, deneysel tıp araştırmaları, bitki ve doku kültürü geliştirmesini belirlemiştir. Gelecekteki yetkinlik alanlarını ise yeraltı kaynakları ve atıkları değerlendirme, yanma araştırmaları, biomedikal malzeme ve sistemler, veri madenciliği, elektromanyetik araştırmalar, yapay zekâ, kadın araştırmaları ve ekonomik araştırmalar olarak saptamıştır.

Saha ziyareti esnasında elde edilen tespitlere göre kurum son iki yıl TTO üzerinden bir proje artışının olmadığını belirtirken aynı şekilde TTO’ların yapısal olarak sürdürülebilirliğinin kalmadığını ifade etmişlerdir. Benzer şekilde kurum idarecileri, TTO bünyesinde yetkin uzman olmadığını buna rağmen TTO’ya 7.000.000TL bütçe aktardıklarını belirtmişlerdir. TTO yerine bir üst birim olarak Araştırma Dekanlığı uygulamasının özellikle sosyal bilimler ve sanat alanındaki araştırmacılara cazip geldiği, bu alanlardaki BAP, TÜBİTAK gibi fon kaynaklarından desteklenen proje sayılarında artış olduğu vurgulanmıştır. TTO’nun akademik birimlere yayılamadığı ancak Araştırma Dekanlığının en küçük birime kadar ulaşabildiği, gerçekleştirilen memnuniyet anketlerinin araştırma dekanlığı lehinde olumlu sonuçlar ortaya koyduğu görülmüştür.

Kurum ARGE süreçlerinin yönetimine önem vermekte ve kendine özgü mekanizmalar oluşturmaktadır. Ancak, farklı birim, merkez ve kurullarla yönetilmeye çalışılan bu süreçlerin koordinasyonu konusunda bir belirsizlik de saptanmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda araştırma süreçlerinin yönetimi ve organizasyonel yapısının işlerliği ile ilişkili sonuçlar izlenmekte ve önlemler alınmaktadır.

İç ve dış kaynaklar

Kurum iç ve dış kaynaklarını geliştirmek üzere çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Örneğin, BAP gelirlerini arttırma yönünde TÜBİTAK 2209 ve TÜBİTAK diğer projelerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapmış, AB destekli projeler ve ARDES aracılığıyla hem dış kaynak girişi hem de akademisyenlere destekler artırılmıştır. Bu arada, TTO daha ziyade TEYDEP projelerinin tanıtımı ile ilgilenirken, Araştırma Dekanlığının ise TÜBİTAK 1001 gibi projelere odaklandığı

görülmüştür. Ayrıca henüz kurum genelinde ticarileşen bir patentin olmadığını saptanmıştır. Bu durum kurumun iç ve dış ARGE kaynaklarını izlediğinin ve iyileştirmek için çalıştığının kanıtı olarak değerlendirilmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda araştırma kaynaklarının yeterliliği ve çeşitliliği izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

Doktora programları ve doktora sonrası imkanlar

Kurum, doktora programları ve doktora sonrası imkanlara yönelik başvuru süreçleri, kayıtlı öğrencileri ve mezun sayıları ile ilgili süreçleri planlı bir şekilde izlemektedir. Kurumda doktora sonrası (post-doc) imkanları bulunmaktadır. Örneğin saha ziyareti süresince elde edilen kanıtlara göre, davet mektubu üzerinden ve kurum ilgili yönergesinde tanımlı şartlara göre doktora sonrası araştırmacıları kabul etmektedir. Ancak, kurumun kendi mezunlarını işe alma (inbreeding) politikası gelişmeye açık yan olarak durmaktadır.

Kurum altı enstitüsündeki 78 program ile çeşitli alanlarda doktora eğitimlerini vermektedir. Görünürlüğünü artırmak için eğitim, bilimsel ve teknolojik işbirliklerini geliştirmeye yönelik hedefler kapsamında uluslararası akademisyenleri bünyesine katmak için Kurum "Yabancı Uyruklu Akademisyen İstihdam Komisyonu" kurmuştur. Kurum 2023 yılında 14 yabancı uyruklu öğretim elamanı istihdam etmiştir. Bu istihdamlarda adayların araştırma kapasiteleri dikkate alınmaktadır. Bunun sonucu olarak istihdam edilen öğretim elemanlarının kurumun proje sayı ve gelirlerine katkı sağladığı saptanmıştır. Kurumda doktora sonrası imkanlar BAP kapsamında sunulan Kariyer Başlangıç Projeleri ve DOSAP bağlamında destekler sunulmaktadır. Bugüne kadar 6 kişi yararlanmıştır; halen 1 kişi yararlanmaktadır. Bunların yanı sıra BAP üzerinden doktora ve yüksek lisans tezlerine yönelik yeni destek ve mekanizmalar memnuniyet vericidir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda doktora programları ve doktora sonrası imkanlarının çıktılarını düzenli olarak izlenmekte ve iyileştirilmektedir.

2. Araştırma Yetkinliği, İş birlikleri ve Destekler

Araştırma yetkinlikleri ve gelişimi

Kurumda doktora derecesine sahip araştırmacı oranı, doktora derecesinin alındığı kurumların dağılımı; kümelenme/ uzmanlık birikimi, araştırma hedefleri ile örtüşme konularının analizi, hedeflerle uyumu yıllara göre sistematik olarak irdelenmektedir. Akademik personelin ARGE yetkinliğini geliştirmek üzere eğitim, çalıştay, proje pazarları gibi sistematik faaliyetler çalışma planına göre gerçekleştirilmektedir. Halen kurumda 1022 adet doktoralı öğretim elemanı bulunmaktadır.

Kurum araştırma yetkinliklerini artırmak ve görünür hale getirmek için Araştırma Dekanlığı üzerinden bir dizi seminerler ve etkinlikler gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda TÜBİTAK 1001, 2209, 3501, 1001, 3005 projelerinin sayısı arttırılmıştır. Ayrıca, Ufuk Avrupa MSCA Destekleri Bilgilendirme, Jean Monnet Hibe desteği, ve "Incites Veri Toplama Eğitimi", iki ayrı "SPSS ile Veri Analizi Eğitimi", "Sistematik Derleme ve Yazımı Eğitimi", "SWOT Analizi Bilgilendirme", "Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uygulamaları Eğitimi", "MaxQda Nitel Yazılım Eğitimi", "Yapay Zekanın Akademideki Yeri" etkinlikleri yapılmıştır. FSMH ve Patent süreçleri hakkında iki ayrı "Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Bilgilendirme Etkinliği" yapılmıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda, öğretim elemanlarının araştırma yetkinliğinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar izlenmekte ve izlem sonuçları öğretim elemanları ile birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Ulusal ve uluslararası ortak programlar ve ortak araştırma birimleri

Kurumda kurumlararası işbirliklerini, disiplinlerarası ve sinerji yaratacak ortak girişimleri özendirecek mekanizmalar mevcuttur. Örneğin, kurumun Düzce Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi ile lisansüstü düzeyde ortak programları bulunmaktadır. Ancak henüz ulusal ortak araştırma işbirlikleri bulunmamaktadır. Kurumda ortak araştırma veya lisansüstü programları, araştırma ağlarına katılım, ortak araştırma birimleri varlığı, ulusal ve uluslararası işbirlikleri gibi çoklu araştırma faaliyetleri tanımlanmıştır, desteklenmektedir ve sistematik olarak izlenerek kurumun hedefleriyle uyumlu iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir.

Kurumun çok sayıda uluslararası işbirliği anlaşması bulunmaktadır. Ancak henüz yalnız Çekya ile Nanobilim ve Nanomühendislik ile Nanotechnology alanlarında Mevcut Programlar Arası Ortak Tezli Yüksek Lisans programı bulunmaktadır. Kurumda uluslararası araştırma faaliyetleri desteklenmektedir. İyi uygulama örneklerine rastlanmıştır. Örneğin, Araştırma Dekanlığı, MSCA ve Vatandaşlar (MSCA & Citizens) hibe çağrısı altında başvurusunu gerçekleştiren Daha Güçlü Toplumlar için Bilim (The Science for Stronger Societies – Science4Future) adlı proje, 824 kuruluşun yer aldığı 132 proje başvurusu içerisinde hibe desteği alan 44 projeden biri olmuştur.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda ulusal ve uluslararası düzeyde kurum içi ve kurumlar arası ortak programlar ve ortak araştırma faaliyetleri izlenmekte ve ilgili paydaşlarla değerlendirilerek iyileştirilmektedir.

3. Araştırma Performansı

Araştırma performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi

Kurum araştırma faaliyetlerini yıllık bazda izlemekte ve değerlendirmektedir. Aynı zamanda kurumun stratejik planında tanımlı hedeflerle karşılaştırılmakta ve sapmaların nedenleri irdelenmektedir. Kurumun odak alanlarının üniversite içi bilinirliği, üniversite dışı bilinirliği; uluslararası görünürlük, uzmanlık iddiası konularının analizi, hedeflerle uyumu sistematik olarak gerçekleştirilen paydaş anketlerinden elde edilen verilerin analizi üzerinden yapılmaktadır. Kurumda performans temelinde teşvik, ödül ve takdir mekanizmaları kullanılmaktadır. Ancak, rakiplerle rekabet, seçilmiş kurumlarla kıyaslama (benchmarking) ile ilgili takip ve değerlendirmeye ait bir kanıt rastlanılmamıştır. Kurumda performans değerlendirmelerinin sistematik ve kalıcı olması üzerine çalışmalar devam etmektedir.

Kurum araştırma ayak izini genişletecek bilgi, proje, teknoloji ve sanat üretimini sağlayarak bölgesel araştırma geliştirme ve yenilik ekosistemine liderlik etmeyi stratejik amaç olarak belirlemiştir. Bu amaç kapsamında kurum stratejik hedeflerini performans göstergeleri yoluyla ilgili tüm birimler düzeyinde ve kurum genelinde SABİS üzerinden Araştırma Dekanlığı aracılığıyla izlemekte ve iyileştirilmektedir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumda araştırma performansı izlenmekte ve ilgili paydaşlarla değerlendirilerek iyileştirilmektedir.

Öğretim elemanı/araştırmacı performansının değerlendirilmesi

Kurum öğretim elemanlarının gerçekleştirdiği araştırma performanslarını paylaşarak bunu düzenleyen tanımlı süreçler özendirici uygulamalar ait örnekler bulunmaktadır. Örneğin Q1, Q2 seviyesinde yayın yapan öğretim elemanlarına BAP ve bütçe desteklerinde iyileştirmeler yapılmaktadır. Kurumda araştırma performansı yıl bazında izlenmekte, değerlendirilmekte ve kurumsal politikalar doğrultusunda kullanılmaktadır. Elde edilen çıktılar, grubun ortalama değerleri ve saçılımı şeffaf olarak paylaşılmaktadır. Kurum performans değerlendirmelerinin sistematik ve kalıcı olması üzerine özendirici uygulamaları takip etmektedir.

Öğretim elemanlarının araştırma performansı SABİS ile izlenmekte ve paylaşılmaktadır. Bu konuda tanımlı süreçler bulunmaktadır. Elde edilen veriler 12 aylık dönemlerde akademik birimler

tarafından değerlendirilmekte ve iyileştirmeler yapılmaktadır. Performans değerlendirmelerinin sistematik ve kalıcı olması sağlanmıştır.

Kurum öğretim elemanlarının performansını iyileştirilmek için BAPK üzerinden çeşitli destekler sağlamaktadır. Araştırma Desteği Projeleri, kurumun hedeflerine katkı sağlayan ve belirli bir sayı üzerinde yayın yapan (Q1/Q2) akademisyenlere sağladığı desteklerden biridir. Ayrıca, Yayın Sürekliliğini Destekleyici Araştırma Projeleri için düzenlemeler yapılmış olup performansa dayalı olarak araştırmacıların desteklenmesi sağlanmaktadır.

Olgunluk Düzeyi: Öğretim elemanlarının araştırma-geliştirme performansı izlenmekte ve öğretim elemanları ile birlikte değerlendirilerek iyileştirilmektedir.

D. TOPLUMSAL KATKI

1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları

Toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi

Kurum toplumsal katkı süreçlerine yönelik “Toplumsal Katkı Politikası” ve “Sürdürülebilir Üniversite Politikası” adlı iki politika belirlemiştir. Bu politikalarda, yönetim, toplumsal gelişim, toplum ihtiyaçları, çevre sağlığı, çalışan hakları ve güvenliği, sürdürülebilir ekoloji, ekonomi, ekolojik etkinin azaltılması, kadın-erkek eşitliği, temel ve sosyal haklar, akademik özgürlük gibi kavramların öne çıktığı görülmektedir. Bu politikalar doğrultusunda kurum, 2023-2027 stratejik planında “Sosyal, etik ve çevresel sorumluluk bilinciyle öğrencilerin ve çalışanların SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA KATKILARINI ARTIRMAK ve SOSYAL İNOVASYON GÜÇLENDİRMEK” şeklinde belirtilen bir amaç ve ilgili üç hedef belirlemiştir. Bu hedefler, toplumla ilişkileri güçlendirmek için yönetim yapılanmasını iyileştirmek, açık veri sağlamak, iç ve dış paydaşlarla etkileşimi güçlendirmek ve yeşil kampüs uygulamalarını arttırmak üzerinde odaklanmaktadır.

Kurumda politikaların, amaç ve hedeflerin hayata geçirilmesi amacıyla “Topluma Destek” ve “Toplumsal Hizmet Üretimi” alt süreçleri tanımlamıştır. Topluma Destek Süreci kapsamında sosyal sorumluluk projeleriyle ilgili süreç adımları tanımlanırken; Toplumsal Hizmet Üretimi Süreci ise yaşam boyu öğrenme kapsamında topluma sunulan ücretli eğitim hizmetlerini ifade etmektedir. Bu süreçlerin ilgili rektör yardımcısının koordinasyonunda, Toplumsal Katkı ve Sürdürülebilirlik (TOKAS) Koordinatörlüğünce yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Bu koordinatörlüğün amacı, “... ulusal ve uluslararası işbirliklerini geliştirmek, sosyal sorumluluk ve gönüllülük faaliyetlerini desteklemek, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının (SKA) gerçekleşmesine katkıda bulunmak ve yine bu kapsamda bilimsel yayın, proje ve ARGE faaliyetlerini desteklemektir” şeklinde belirtilmiştir. Koordinatörlük kapsamında 16 adet, her biri bir BM Sürdürülebilirlik Hedefi (Stratejik Ortaklıklar hedefi hariç) doğrultusunda komisyonlar oluşturulmuştur. Komisyonların web sayfalarında kurum kapsamında ilgili oldukları hedef ile ilgili gerçekleştirilen çalışmalar listelenmektedir. Koordinatörlüğün 2023 Etkinlik Raporundan anlaşıldığı üzere, Koordinatörlük Kurumun öğrenci toplulukları temsilcileriyle iletişim kurmakta, başarılı uygulamaları teşvik etmek için toplulukları ödüllendirmekte ve çeşitli ortak projeler yapılmaktadır. Aynı raporda Yoksulluğa Son Komisyonun dış paydaş toplantısı düzenlendiği de açıklanmaktadır. Raporda dikkat çeken diğer bir nokta sürdürülebilirlik faaliyetlerinin SABİS üzerinden izlendiğinin vurgulanmasıdır.

Akademik birimlerin yanı sıra çeşitli uygulama ve araştırma merkezlerinde de topluma katkı hizmetleri gerçekleştirilmektedir. Gençlik Çalışmaları, Kadın Araştırmaları, Bağımlılıkla Mücadele merkezlerine ve diğer merkezlere yönelik çalışmalar ve ilgili kanıtlar sunulmuştur.

Özetle, toplumsal katkıya ilişkin bazı süreçlerin belirlenmiş ve bu süreçlerin yönetimine ilişkin koordinasyon biriminin kurulmuş olduğu görülmektedir. Ayrıca, toplumsal katkı süreçleri de SABİS üzerinden izlenmektedir.

Ancak, öncelikle “toplumsal katkı” ile “sürdürülebilirlik” uygulamalarının bir çatı altında toplanması ve ilişkilendirilmesi yenilikçi bir yaklaşım olarak değerlendirilmeye birlikte özellikle izleme ve iyileştirme bazında olumsuz durumlar oluşturabileceğine yönelik kuşku da uyandırmıştır. Bir başka deyişle, sürdürülebilirlikle ilişkilendirilmesi güç olan toplumsal katkı faaliyetlerinin gözden kaçabileceği, izlenemeyeceği düşünülmüştür.

Ayrıca, toplumsal katkı faaliyetlerinin etkisinin ölçülmesi, paydaşlarla değerlendirilmesi ve elde edilen sonuçlara dayalı iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi konusunda da henüz kanıt oluşmadığı görülmüştür. Bu durum, TOKAS’ın yeni kurulmuş olması nedeniyle doğal karşılanmış ancak

gelişmeye açık bir yön olarak değerlendirilmiştir.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun genelinde toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi ve organizasyonel yapısı kurumsal tercihler yönünde uygulanmaktadır.

Kaynaklar

Toplumsal katkı etkinliklerine ayrılan kaynaklara (mali, fiziksel, insan gücü) ilişkin KİDR’de “Üniversitenin temel süreçlerinden birisi olarak kabul edilen toplumsal katkı süreçleri kapsamındaki faaliyetler için gerekli kaynak planlamasını, stratejik planlama ve bütçenin oluşturulması yoluyla gerçekleştirilmektedir” ifadesi yer almaktadır. Ayrıca, TOKAS bünyesinde 9 öğretim üyesi ve 3 idari çalışanın görevlendirildiği görülmektedir. Ancak, bunlar dışında özellikle kaynak kullanımına yönelik bir izleme ve iyileştirme bilgisi ile kanıtı ulaşılamamıştır.

Olgunluk Düzeyi: Kurum toplumsal katkı kaynaklarını toplumsal katkı stratejisi ve birimler arası dengeyi gözeterek yönetmektedir.

2. Toplumsal Katkı Performansı

Toplumsal katkı performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi

Öncelikle YÖKAK yükseköğretim kurumlarının toplumsal katkı işlevi kapsamında sosyal sorumluluk (ücretsiz hizmetler; sosyal ve kültürel yaşama katkı), kurumun şehir hayatına katkısı, bilimin topluma tanıtılması, sevdirilmesi, bilgi ve teknoloji transferi (endüstriye yapılan sözleşmeli araştırma, danışmanlık, hizmet, proje; kamu kurumlarına yapılan sözleşmeli araştırma, danışmanlık, hizmet, proje; politika geliştirmeye katılım, uzmanlık paylaşımı), girişimcilik, yenilikçi şirketler, fikri mülkiyet, patent, lisans, tesis yönetimi (kira gelirleri, laboratuvar hizmetleri, vb.), yaşam boyu öğrenme çerçevesinde eğitim, kurslar, sertifikalar, diplomalar vb. etkinlikleri sıralamaktadır. Özetle, üniversitelerin yakın çevrelerine, bölgelerine, ülkemize ve dünyaya ekonomik, sosyal, kültürel, çevresel katkıları, toplumsal katkı olarak ele alınmaktadır.

Bu bağlamda Kurumun, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile uyumlu toplumsal katkı faaliyetlerinde bulunduğu gözlemlenmiştir. “SAÜ Sürdürülebilir Gelecek Buluşmaları” adı altında gerçekleştirilen ve “Yoksulluğa Son Komisyonu Dış Paydaşlar Toplantısı” gibi farkındalık oluşturmaya yönelik etkinlikler dikkat çekmektedir. Ek olarak, kurum bünyesinde sürdürülebilirlikle ilgili bir dizi çalışma gerçekleştirilmektedir.

Kurum dezavantajlı gruplar dahil toplumun ve çevrenin ihtiyaçlarına cevap verebilen ve değer yaratan toplumsal katkı faaliyetlerinde de bulunmaktadır. Farklı iç ve dış paydaşlarla ortaklaşa gerçekleştirilen madde bağımlılığı, psikolojik sağlamlık eğitimi, öfke kontrolü eğitimi, beyin ölümü ve organ bağıışı semineri, çocuk kitaplığı ara tatil çocuk etkinlikleri ile İlahiyat Fakültesinin farklı konularda düzenlemiş olduğu söyleşi, sergi, TV programına katılım, Konservatuvar tarafından sunulan konser, söyleşi ve sergiler gibi etkinlikler sözü edilen toplumsal katkı faaliyetleri arasındadır.

Kurumun özellikle uygulama ve araştırma merkezleri aracılığıyla yakın çevresindeki sektörlerle işbirlikleri yaptığı görülmektedir. Bu araştırma ve uygulama işbirliklerinin de yakın çevreye ve bölgeye başta ekonomik olmak üzere farklı katkılar sağladığı söylenebilir.

KİDR’de ayrıca toplumsal katkı ile ilgili süreçlerdeki performansların düzenli olarak geri bildirimlerle izlenmekte olduğu ve veriler elde edildiği belirtilmiştir. Ancak, bu geribildirimlerin kimlerden nasıl toplandığı, izleme sonuçlarına dayalı iyileştirmelerin nasıl yapıldığına ilişkin yeterli bilgi ya da kanıt görülmemiştir. İzleme boyutunda örneğin verilen eğitimlerin, gerçekleştirilen araştırma ya da uygulama işbirliklerinin ortaya çıkardığı somut, ölçülebilir etkilerin analiz edilmesi gerekir. Bu analiz sonuçlarına göre de iyileştirmelerin yapılması önerilir. Bu tür izleme ve

iyileştirme bilgisine ve kanıtlarına rastlanmamıştır.

Ek olarak, Kurumun 2023 yılı faaliyet raporları incelendiğinde, toplumsal katkı ile ilgili 3. Amaç ve üç hedefine yönelik 20 performans göstergesinde ilgi çekici bir durumla karşılaşmıştır: Raporda ilgili performans göstergelerinin büyük bölümünde (15) izleme dönemindeki yılsonu hedeflenen değerlere ulaşılamadığı ve önemli bölümünde eksi (-) oran elde edildiği görülmektedir. Bu durum, Stratejik Planın yeni uygulanmaya başlaması ve verilerin Şubat 2024 ayında girilmiş olması ile açıklanabilmekle birlikte hedeflerin gerçekçi konulmadığı anlamında da yorumlanabilir. Pozitif gelişme gösterilen performans göstergeleri de büyük ölçüde öğrencilerin yaptığı çalışmalar ile Greenmetrics ve THE sıralamalarıyla ilişkilidir. Özellikle ikinci stratejik hedef olan “SAÜ’nün iç ve dış paydaşlarıyla gerçekleştirilen işbirliğini, ortaklıkları ve koordinasyonu güçlendirmek” ile ilgili beş performans göstergesinde de eksi konumda olunması dikkat çekicidir.

Özetle, TOKAS kurumda toplumsal katkı performansının izlenmesi ve iyileştirilmesinden sorumlu birimdir. İzleme, stratejik plandaki göstergeler bağlamında SABİS aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Ancak, kurumda toplumsal katkı faaliyetlerinin etkisinin, sistematik bir şekilde ölçülmesi, sonuçlarının paydaşlarla değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler ışığında iyileştirilmelerin yapılması konusunda yeterli çalışmaların gerçekleştirilmediği gözlemlenmiştir. Bu durum, gelişmeye açık bir yön olarak görülmüştür.

Olgunluk Düzeyi: Kurumun genelinde toplumsal katkı performansını izlemek ve değerlendirmek üzere oluşturulan mekanizmalar kullanılmaktadır.

E. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kurumun liderlik, yönetim ve kalite başlıklarında akreditasyon ve kalite süreçlerini sahiplenmesi ve geçmiş dönemlerden gelen EFQM kültürünü sürdürme çabası memnuniyetle karşılanmıştır. Kalite güvence sistemine yönelik süreçlerini yeni oluşturduğu kurul, komisyonlarla güncelleyen kurum bu yapıların birbiriyle ilişkisini kurma noktasında yoğun bir çaba göstermektedir. Bununla birlikte oluşturulan yapıların önceki değerlendirmelerde önerilen yeni mekanizmalar olması nedeniyle izleme ve iyileştirme süreçlerinin sonuçlarının zaman alacağı düşünülmektedir. Bunun yanında altı aday araştırma üniversitesi arasında yer alan kurumun araştırma odaklı misyon farklılaşması yaklaşımını benimsediği izlenmekle birlikte yeni stratejik planın misyon ifadesinde bu yönde bir vurguya rastlanmamıştır.

Kurum bir araştırma üniversitesi olma istekliliğini açık biçimde ifade ederken aynı zamanda eğitim-öğretime de önem verdiğini Stratejik Planında vurgulamıştır. Kurumda 7+1, firmaların fakülte binalarında ofis açmalarına ve öğrenci istihdam etmelerine izin verilmesi, Uygulamaları Mühendislik Deneyimi Eğitim (UMDE), kabul mektubu ile lisansüstü öğrenci alımı gibi yenilikçi eğitim-öğretim uygulamalarını hayta geçirdiği görülmüştür. Toplam 57 akredite programı olması ve TYÇ logosu konusunda ülkemizde ilk sırada yer alması da eğitim-öğretimde kaliteye verilen önemin göstergeleri olarak değerlendirilmiştir. Öte yandan, kurumun kalite serüveni düşünüldüğünde bilgi paketlerindeki eksikliklerin giderilmesi ve bu konuda daha sistematik bir mekanizma ile örnek kurum olması beklenmektedir. SABİS teki eksiklik ve güncellemelerinin bir an önce hayata geçirilerek sistemin güçlendirilmesinin izleme ve iyileştirme süreçlerine katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Araştırma-geliştirme başlığında kurumun araştırma üniversitesi olma yönünde önemli adımlar attığı tespit edilmiştir. İç ve dış kaynak destekli ARGE proje sayılarında artışlar olduğu gözlemlenmiştir. Daha önce Mühendislik bilimleri ağırlıklı ARGE projelerinin sosyal bilimler ve sanat alanlarında da gerçekleştirilmeye başlandığı, böylece kurum genelinde ARGE kültürünün geliştirildiği görülmüştür. Bu konuda Araştırma Dekanlığının katkı sağladığı açık biçimde ifade edilmiştir. Ancak araştırma sürecinin yönetiminde özellikle TTO ve Araştırma Dekanlığı gibi yapıların birbiriyle eşgüdümlü çalışmasını sağlayacak şekilde sadeleştirilmesi önem taşımaktadır. Öte yandan kurumun yer aldığı bölgenin getirdiği avantajlar nedeniyle sahip olduğu altyapı, insan kaynakları ve akademik kültür gereği sektörel yenilikleri daha hızlı takip ederek çözüm getirmesi beklenilmektedir. Ağır sanayii, lojistik ve makina sanayii üretim sektörlerinin iç içe olduğu bölgesel avantajları kurumun insan kaynaklarının katkısıyla ihtisaslaşma üniversitesine yönelik imkanlarının da rasyonel olarak değerlendirilmesi önerilir. Bu nedenle kurumun stratejik plan, kurumsal politikalar, amaç ve hedefler ile misyon/vizyon ifadelerini birbiriyle tutarlı hale getirmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Kurum toplumsal katkı faaliyetlerinin yönetimi iyileştirmek amacıyla Toplumsal Katkı ve Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğünü (TOKAS) oluşturmuş, yeni stratejik planında bu alanda bir amaç, üç hedef ve bir dizi gösterge belirlemiş, toplumsal katkıda BM Sürdürülebilirlik Amaçlarına öncelik vermiş ve göstergeleri SABİS aracılığıyla izlemeye başlamıştır. Toplumsal katkının sürdürülebilirlik çerçevesinde ele alınması bir yandan yenilikçi bir bakış açısı diğer yandan ilgili faaliyetleri kısıtlayıcı bir uygulama olarak görülmüştür. Toplumsal katkı için ayrılan kaynaklara ilişkin (insan kaynağı, fiziksel ve mali) stratejik plan ya da diğer belgelerde bir bilgiye rastlanmaması, kaynakların izlenmesi ve iyileştirilmesi konusunda bir farkındalığın henüz istenen düzeyde olmadığını göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca toplumsal katkı faaliyetlerinin sistematik ve bütüncül biçimde izlenmesi, paydaşlarla değerlendirilmesinde ve iyileştirmelerin gerçekleştirilmesine yönelik bir mekanizmanın henüz oluşturulmadığı gözlemlenmiştir.

2. Liderlik, Yönetişim ve Kalite

Güçlü Yönler

“Stratejik amaçların üniversitenin temel fonksiyonları odaklı olarak yeniden düzenlenmesi ve

görüşülen tüm iç ve dış paydaşların önemle vurguladığı uluslararasılaşma politikasının bu kapsamda değerlendirilmesi” başlığında kurum uluslararasılaşma başlığında kurduğu ofis ile bir yapılanmaya gitmiş politikasını da belirlemiştir. Politika içeriği genel ifadeler içermiş olsa da faaliyetlerin değerli olduğu düşünülmektedir. Gelişmeye açık olan bu yönün güçlü olmamakla birlikte gelişmeye açık da olamayacağı düşünülmektedir.

KAR’da belirtilen “Stratejik Planın daha katılımcı bir süreç ile yürütülmesi” gelişmeye açık alanı yeni planın hazırlık süreci düşünüldüğünde güçlü yön olarak düşünülebilir

KAR’da kurumsal performans ölçümleri güçlü yön olarak belirtilmekle birlikte değerlendirme ve iyileştirmelerin izlenebilir kılınması gelişmeye açık yön olarak belirtilmiş ancak SABİS üzerinde izleme ve iyileştirme yapıldığı için güçlü yöne dönüşmüştür.

KAR’da Kalite Komisyonu üyelerinin veya ilgili diğer birimlerin KİDR2020’nin hazırlanmasında etkin katkılarının bulunmadığı anlaşılmış olup, raporun daha katılımcı bir yöntemle yazılarak içindeki bilgi ve kanıt eksikliklerinin giderilmesi değerlendirilmiştir. Kurum yeni raporu daha kapsayıcı bir şekilde ele almıştır. Bu başlıkta güçlü yöne dönüşmüştür.

Akademik birimlerin kuruma oranla fazla ayrıntılı belirlenen misyon ve vizyonlarının gözden geçirilmesi başlığında sahada alınan geri bildirimler, kurumun bu konuda bir farkındalık oluşturmaya çalıştığı yönündedir. Bu gelişmeye açık yön güçlü yöne evrilmiştir.

“KİDR’lerin katılımcı bir yöntemle ve YÖKAK ölçütleri izlenerek yazılması, sunulan kanıtların iyileştirme kanıtı niteliğinde olması Toplantıların tutanakları yanında, toplantıda alınan kararların uygulandığı ve yarattığı iyileştirme sonuçlarının değerlendirmesine odaklı mekanizmalara yer verilmesi” gelişmeye açık bir yön olarak KAR’da belirtilmiştir. Kurum bazı mekanizmaları son dönemde hayata geçirdiği için süreç izleme ve iyileştirmeler henüz hayata geçmemiştir. KİDR yazımında rapor içeriği doyurucu olmasa da kapsayıcı bir yaklaşım uygulanmıştır. Bu başlığın güçlü yöne evrildiği izlenimi edinilmiştir.

“Paydaşlarla (öğrenciler dahil) çalışma geleneğine sahip birimlerdeki geleneğin tüm kuruma yayılması; oluşturulmakta olan birim danışma kurulları ile Üniversite Danışma Kurulunun sistematik şekilde çalışır kılınması” önerisine karşı kurum danışma kurullarını işler hale getirmiş ve geri bildirimleriyle birtakım iyileşmeler yapmıştır. Bu gelişmeye açık yönün güçlü yöne döndüğü değerlendirilmektedir.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

KAR’da gelişmeye açık yön olarak belirtilen “Stratejik performans göstergelerinin sadeleştirilerek, doğrudan stratejik amaçlarla ilişkilendirilmesi” başlığında kurum temel performans göstergelerini belirlemiştir. Ancak bu 16 göstergeden 6’sı anket ve sıralama kuruluşlarının sonuçlarını esas almaktadır. Özellikle bu anahtar nitelikteki göstergelerin aday araştırma üniversitesi misyonuna uygun şekilde ele alınması önem taşımaktadır. Bu başlık gelişmeye açık yön olarak konumunu korumaktadır.

KAR’da belirtilen “politikaların YÖKAK ölçütlerine göre hazırlanması ve politika belgelerinin stratejik planla ilişkilendirilmesi” gelişmeye açık yönü geçerliliğini korumaktadır. Politikaların genel ifadeler içerdiği, kurumun amaç ve hedeflerine hizmet etmediği değerlendirilmektedir.

KAR’da “Bir kalite sekreteryası gibi görev yaptığı düşünülen Kalite Komisyonu ve SAÜDEK’in, çalışma usul ve esaslarının uygun şekilde gözden geçirilmesi” gelişmeye açık yönü kurumca ele alınmakla birlikte oluşturulan koordinatörlük ve yapıların sadeleştirilmesi gerekliliği göze çarpmaktadır. Yeni yapıların izleme ve iyileştirme noktasında zamana ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir.

KAR'da belirtilen "Kalite güvencesi çevrimlerinin tamamlanması, iyileştirme kanıtlarının ortaya konması; çevrimlerin takviminin ve kalite elçilerinin tüm birimlerde aynı etkinlikle çalışması" gelişmeye açık alanının özellikle kalite elçilerinin çabalarına ait izlenimler kıymetli olmakla birlikte yeni oluşturulan yapıların çevrimlerin kapatılmasında zamana ihtiyaçları olduğundan gelişmeye açık yön olarak geçerliğini korumaktadır

KAR'da yalnızca grafiklerden oluşan anketlere dayalı pek çok raporun, kalite güvence sistemine bir katkısının olabilmesi için yorumlanması ve hangi eylemlerle iyileştirmeye dönüştürüldüğünün ortaya konması önerilir" gelişmeye açık yönü de geçerliğini korumaktadır

"Akademik birimlerin Web sitelerinde akreditasyon yanında kalite uygulamaları hakkında homojen ve açıklayıcı bilgilerin paylaşılması" gelişmeye açık yönü de kurum genelinde böyle bir izlenim edinilmediğinden gelişmeye açık olarak geçerliğini korumaktadır.

"Kurum, stratejik yönetiminin bir parçası olarak kalite güvence politikaları ve bu politikaları hayata geçirmek üzere stratejilerini belirlemeli ve kamuoyuyla paylaşmalıdır" önerisi KAR'da verilmiştir. Bu gelişmeye açık yönde ilan edilen politikaların genel ifadeler içermesi ve kamuoyuna bir mesaj vermemesi dikkati çekmektedir. Politikaların yeniden ele alınarak kurum amaç ve hedeflerine uygun olarak paydaşlarla birlikte tasarlanması uygun olacaktır. Bu başlık gelişmeye açık olarak konumunu korumaktadır.

KAR'da belirtilen "hedeflerin Üniversitenin ana fonksiyonları temelinde düzenlenmesi, ilgili stratejik amaçların oluşturulmasını ve izlenmesini kolaylaştıracaktır. Sorumlu Üniversite Politikasının Kurumun Web sayfasında yer alan BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla ilişkilendirilmesi" önerisi doğrultusunda kurum TOKAS (Toplumsal Katkı ve Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğünü) yapılandırmış ve 16 SDG hedefi için 16 ayrı birim oluşturmuştur. Bu yapının sürdürülebilir kalkınma amaçlarına katkısı düşünülebilir. Zira kurum bu iki başlıkta süreçlerini tanımlı hale getirmiş politikalarını belirlemiştir. Bununla birlikte Toplumsal Katkıyı da bu yapıyla birlikte kurgulamasının yeniden ele alınması önerilmektedir. Ayrıca Toplumsal katkı ve sürdürülebilirlik süreçlerini izlemesi, iyileştirmesi koordinatörlük yeni kurulduğu için henüz hayata geçmemiştir. Çabalar değerli olmakla birlikte bu başlık halen gelişmeye açık olarak geçerliğini sürdürmektedir.

KAR'da uluslararasılaşma konusunda spesifik bir uluslararasılaşma stratejisi tasarlanması önerilmiş, kurum, uluslararasılaşma stratejisi ve hedefleri doğrultusunda yürüttüğü faaliyetleri periyodik olarak izlemeli ve sürekli iyileştirmeli ve uluslararasılaşma konusunda spesifik bir uluslararasılaşma stratejisi tasarlamalıdır denmiştir. Uluslararasılaşma politikasının ayrıca belirlenmesi memnuniyetle izlenmiş olsa da politika maddelerinin genel ifadeler yerine daha uygulanabilir seçilmesi önerilir. Bu madde gelişmeye açık olarak korunmaktadır.

KAR'da performans göstergelerinin ve İngilizce ders/program sayılarıyla ilgili hedeflerin tutturulamamasının yabancı öğrencilerin eğitim ve öğretim performanslarını olumsuz etkileme olasılığına karşı önlem alınması önerilmiştir. Yeni dönem stratejik planda bu yönde belirlenen göstergelerin iyileştirilmesine yönelik stratejiler belirlenmiş olsa da sürecin izlenmesi ve iyileştirilmesi için zamana ihtiyaç olduğu izlenimi edinilmiştir.

KAR'da gelişmeye açık alan olarak belirtilen finansal kaynakların özellikle de bağış gelirin kaynaklarının izlenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu başlık gelişmeye açık olarak geçerliğini korumaktadır.

Bu saptamalar ışığında kuruma liderlik, yönetim ve kalite ile ilgili bir dizi öneri geliştirilmiştir:

- KAR da önerilen insan kaynağı haritası çalışmasının gerçekleştirilmesi,

- Kurumun araştırma ve kalite süreçlerine ilişkin kurul, komisyon koordinatörlük yapılarını birbiriyle etkileşimli olacak şekilde yeniden tasarlaması ve sadeleştirilmesi,
- Temel performans göstergelerin kurumun misyon ve vizyonuna hizmet edecek nitelikte seçilmesine özen gösterilmesi,
- Özellikle idari personelin ödüllendirilmesine yönelik mekanizmaların hayata geçirilmesi,
- Gelişmiş bilgi yönetim sistemi bulunan kurumun istihdam verisini kariyer.net'e ilave olarak kendi bünyesinde de izleyeceği kurumsal bir mekanizma geliştirilmesi,
- Tüm politika maddelerinin kurumun araştırma vizyonuna hizmet etmesi için kurumun belirlenmiş amaçlarına hizmet edecek şekilde gözden geçirilmesi.

3. Eğitim ve Öğretim

Güçlü Yönler

KAR'da belirtilen eğitim-öğretime yönelik güçlü yönler ile ilgili inceleme sonuçları aşağıda verilmiştir:

- Kurumun toplam 57 (42+15) programda akreditasyon aldığı belirlenmiştir. Kurumun kurumsal ve program düzeyinde kalite ve akreditasyon kararlılığının sürdürülmesi güçlü yönü olarak devam etmektedir.
- 2023-2024 yılı faaliyetleri ile Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda 41 programında TYÇ logosu yer almıştır.
- Eğitimcilerin eğitimi faaliyetleri bir başka güçlü yönü devam etmektedir.
- SABİS Kurumun eğitim programlarının tasarımı, değerlendirilmesi, izlenmesi ve güncellenmesi açısından güçlü yönüdür.
- Türkiye'de öncü olan 7+1 Eğitim Modeli kurumun güçlü yönüdür.
- Lisansüstü programlarda kabul mektubu uygulaması kuruma özgüdür ve güçlü yönüdür.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

KAR'daki gelişmeye açık yönler ile ilgili gözlem ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir:

Program tasarım sürecinde, çıktılarının güncellenmesinde, ders kazanımlarının iyileştirilmesinde ve Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) iş yükü belirlenmesinde iç ve dış paydaşlardan sistematik geri dönüşlerin alınması ve bu dönüşlerin etkin uygulamasının görünür olmaması gelişmeye açık yön olarak tespit edilmiştir.

Program tasarımı ve onayı süreçlerinin yönetsel ve organizasyonel yapısında Koordinatörlük ve Komisyonlar oluşturulmuştur. SBF, Hukuk Fakültesi, İşletme Fakültesi örneğinde olduğu gibi Komisyonlar oluşturulmuş ancak nasıl çalıştığı, raporlandığı ve izlendiği ile ilgili kanıtlara ulaşılamamıştır. Bu durum gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

Eğitim Öğretim Güncelleme ve Değerlendirme Kurulu, Kurullar altında görülmemektedir. Özellikle arandığında <https://eds.sakarya.edu.tr/tr/personel-liste/15661/79502/egitim-ogretim-guncelleme-ve-degerlendirme-kurulu> adresinden erişilebilmektedir. Bu durumda konu gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

KAR'da "Genel olarak pek çok programda ders ÖÇ X PÇ matrislerinde tümü sıfırlardan oluşan satır ve sütunların varlığı göze çarpmaktadır. Hiçbir program çıktısının kazandırılmasına katkıda bulunmayan ders veya hiçbir dersin katkıda bulunmadığı program çıktısının varlığı anlamına gelen bu durumun akredite programlarda dahi görülmesi önemli bir iyileştirme alanıdır" İfadesi yer almaktadır. Dersler x PÇ matrislerinde satır ve/veya sütun eksiklerinin tamamlanması birçok birimde (örn. Diş Hekimliği, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Adli Tıp, Klinik Tıp Bilimlerine Giriş, Temel Tıbbi Bilimler vb.) gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

SABİS Kurumun eğitim programlarının tasarımı, değerlendirilmesi, izlenmesi ve güncellenmesi açısından güçlü yönü olsa da kurum yetkili kişileri dışında erişilemez oluşu gelişmeye açık yönüdür.

Kuruma ilişkin gözlem ve değerlendirmeler sonucu aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Paydaş çeşitliliğinin sağlanması ve görüşlerinin sistematik olarak alınması
- Kurumun görünürlüğünü artırması açısından SABİS'te yapılan analiz raporlarının ve iyileştirmelerin erişilebilir olması,
- Öğrencilerin iş yükünün (AKTS) hesaplanmasında öğrenci anketleri dışında bir yöntemin geliştirilmesine yönelik başlatılan iyileştirme projesinin sürdürülmesi
- Bilgi Paketinin eksik bazı unsurlarının birim düzeyinde kontrol edilerek tamamlanması,
- Ders bilgileri ve Dersler X PÇ matrislerinde satır ve/veya sütun eksiklerinin tamamlanması.

4. Araştırma ve Geliştirme

Güçlü Yönler

KAR'da ARGE başlığı altında belirtilen güçlü yönlerle ilişkin inceleme sonuçları aşağıda verilmiştir:

“Araştırma-Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezinin -SARGEM- etkin ve verimli çalışması, iç ve dış paydaşlara hizmet sunması” konusunda saha ziyaretinde elde edilen veriler ilgili yönün hala güçlü yön olarak devam ettiğini göstermiştir.

“Otomotiv ve savunma sanayi açısından firmaların yoğun olarak yerleşik olduğu Sakarya bölgesinde ihtisaslaşma alanlarının isabetli seçimi” başlığı esaslı olmak üzere Sakarya bölgesinde ihtisaslaşma alanlarının isabetli seçimi halen gerçekleştirilememiş olup yapılan saha ziyareti esnasında üst yönetim çalışmalarının devam ettiği saptanmıştır. Bu bağlamda ilgili güçlü yön, gelişmeye açık yön olarak değişmiştir.

“Kurumun fiziki, teknik ve mali araştırma kaynaklarının araştırma faaliyetlerini sürdüreceği şekilde oluşturulması” başlığında kurum araştırma kaynaklarını ve faaliyetlerini sistematik takip ederek, iyileştirmeler yapmaktadır. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Araştırmaya yönelik altyapı kaynakları; araştırma ve uygulama merkezlerinde bulunan araştırma alt yapısının araştırmacıların bilgi ve kullanımını açılmasına yönelik çalışmanın (LABSİS) yapılmış olması” başlığında kurum bir dizi yeni uygulamalar geliştirerek LABSİS, ARDES, BAP ve araştırma dekanlığı üzerinden takip etmekte, çıktıları değerlendirmektedir. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Üniversite içi kaynakların yönetiminin yönergeler ve bilgilendirici dokümanlarla sürdürülmesi ve araştırmacıları destekleyici uygulamaların bulunması” başlığında gerçekleştirilen saha ziyaretinde ve sunulan kanıtlardan elde edilen bilgilere göre kurum içi kaynaklara yönelik yönergeler bulunmaktadır. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Dış kaynaklı projelere yönlendirme amacıyla, danışmanlık yapan kurumları dış paydaş olarak alıp Üniversite Araştırma Politikaları Kurulunun oluşturulması” başlığında kurum daha yeni ve işlevsel bir sistem kurarak araştırma yetkinlikleri ve öncelikli alanların belirlenmesine yönelik araştırma dekanlığı, koordinasyon kurulu ve araştırma üst kurulu gibi uygulamaları hayata geçirmiştir. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

Kurum “Öğrencilerin bitirme ödevlerini sektörle yapmasını sağlamak üzere “Teknoköprü” uygulamasının bulunması” başlığında bitirme ödevlerini ayrıca BAP üzerinden destek vererek daha güçlü hale getirmiştir. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Üniversitede üretilen bilginin sektöre aktarılmasını geliştirmek için Üniversite İş Dünyası Koordinasyon Biriminin UNİKUR kurulmuş olması” başlığında UNİKUR halen üniversite-sektör arasındaki koordinasyon görevini devam ettirmektedir. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Kurumda doktora sonrası çalışma olanaklarının bulunması” başlığı için kurumda BAP-DOSAP çalışmaları üzerinden doktora sonrası araştırmacılara yönelik çalışmalar devam etmekte ve davet mektubu üzerinden yönergeye bağlı olarak öğrenci kabulü yapılmaktadır. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Ulusal düzeyde kamu kurumları ile ortaklaşa yürütülen projelerinin bulunması” başlığında kamu kurumları ile ortaklaşa yürütülen projeler devam ettirilmektedir. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Uluslararası bir danışmanlık kuruluşundan aldıkları destekle AB tarafından fonlanan projeler için konsorsiyumlarda yer almaları ve proje yürütücüsü olmaları” başlığında kurum genelinde uygulanan strateji ve planlamalar devam etmektedir. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Öğretim elemanlarının araştırma performansının ölçülmesine ilişkin isteminin bulunması” başlığında öğretim elemanlarının performanslarının değerlendirilmesi anlık olarak SABİS üzerinden yapılmaktadır. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“Yeni yürürlüğe konulan atama yükseltme kriterlerinde üniversite-sanayi işbirliği projelerinin değerlendirmeye alınmış olması” başlığında üniversite-sanayii işbirlikleri amaçlı TÜBİTAK ve diğer projeler BAP üzerinden de desteklenmektedir. Bu başlık güçlü yön olarak konumunu korumaktadır.

“İç ve dış araştırma kaynaklarına başvurularla ilgili desteklemenin, başvurudan sonuçlandırılmaya kadar daha eşgüdüm içinde yapılandırılması” başlığı SAÜDEK, BAP ve araştırma dekanlığı üzerinden daha gözlenebilir şekilde etkin hale getirilmiştir. Bu başlık güçlü yan olarak değişmiştir.

“Yapılan araştırmaların yerel, bölgesel ve ulusal kalkınma hedeflerine ve bu hedeflerin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapıya katkısına yönelik sistematik bir değerlendirmeye tabi tutulması” başlığı için kurum bazında yeni uygulamalar hayata geçirilmiştir, TOKAS örneği buna kanıt olabilir. Bu başlık güçlü yan olarak değişmiştir.

“BAP proje desteklerinin birimlere ve öncelikli alanlara dengeli dağılımı hakkında veri paylaşılması” başlığında tüm birimlere ve disiplinlere yönelik destekler dengeli olarak paylaşılmaktadır. Bu başlık güçlü yan olarak değişmiştir.

“Üniversite dışı kaynaklara yönelim konusunda iyi uygulamaların (ÜNİKUR, Üniversite Araştırma Politikaları Kurulu) artırılması ve uluslararası fonlardan daha çok yararlanılması” başlığında süreçler daha kurumsallaştırılmıştır ve üst yönetim tarafından takip edilmektedir. Bu başlık güçlü yan olarak değişmiştir.

Ayrıca KAR'da gelişmeye açık yön olarak belirtilen aşağıdaki durumlara ilişkin değişim gözlemlenmiştir:

“Doktora programlarına ve doktora sonrası olanaklara yönelik izleme ve iyileştirme çalışmaları yapılması” başlığında kurum üst yönetiminin BAPK bünyesinde destek sağladığı ve bu süreçleri izleyerek iyileştirme çalışmaları yaptığı tespit edilmiştir. Bu başlık güçlü yan olarak değişmiştir.

“Mühendislik ağırlıklı gerçekleştirilmekte olan proje faaliyetlerinin Üniversitenin tüm alanlarına

yaygınlaştırılması” başlığında fen, sosyal ve sağlık alanlarında proje desteklerine yönelik ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu başlık güçlü yön olarak değişmiştir.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

KAR’da gelişmeye açık yönlerle ilişkin inceleme sonuçları aşağıda verilmiştir:

“Araştırmaya ilişkin performans göstergelerinin (PG) daha gerçekçi belirlenmesi” kurum saha ziyareti süresince ve kurumun KİDR, stratejik plan ve performans göstergeleri incelendiğinde halen üniversitenin araştırma üniversitesi olma hedeflerini içeren tanımlamaların gerçekçi ve belirgin olmadıkları tespit edilmiştir. Bu başlık gelişmeye açık olarak geçerliğini korumaktadır.

“Araştırma PG’nin değerlendirilerek ilgili eyleme dönüştürüldüğü sürecin tanımlanması” başlığında araştırmaya yönelik PG’nin eyleme dönüştürüldüğüne yönelik delillere rastlanılamamıştır. Bu başlık gelişmeye açık olarak geçerliğini korumaktadır.

“Ulusal ve uluslararası ortak araştırma faaliyetlerinin artırılması” başlığına yönelik kurum üst yönetimi ve ilgili araştırma birimlerinde etkin çalışmaların olduğu ancak henüz beklenen seviyede olmadığı gözlenmiştir. Bu başlık hala gelişmeye açık yön olarak devam etmektedir.

“Öncelikli alanlar konusunda üniversite genelindeki farkındalığın artırılması” başlığında ilerleme olmasına karşın kurumda öncelikli alanlar ve yetkinlik analizleri için halen belirgin bir gelişme kaydedilmediği saptanmıştır. Bu başlık gelişmeye açık olarak geçerliğini korumaktadır.

Ayrıca KAR’da güçlü yön olarak belirtilen aşağıdaki durumlara ilişkin değişim gözlemlenmiştir:

“İngilizce çift diploma programı oluşturma çalışmalarının başlatılmış olması” başlığında halen kurum bazında yeterli bir ilerleme kaydedilmemiş olup, bu başlık gelişmeye açık yön olarak değerlendirilmiştir.

“Üniversitenin ARGE politikasının bulunması ve 2020-2024 Stratejik Planında ARGE hedefleri için PG’lerinin tanımlanmış olması” başlığında kurum ARGE politikası ismini “Araştırma ve Yenilik Politikası” olarak güncellemiştir. Kurum, 2024-2027 stratejik planında ARGE hedefleri için PG’leri tanımlamıştır. Ancak, araştırma ve yenilik politikası içerik olarak kurumun araştırma üniversitesi olması için yeterli “araştırma ayak izlerini” ihtiva etmemektedir. Böylece bu madde güçlü yönden gelişmeye açık yöne değişmiştir.

ARGE kapsamında gerçekleştirilen incelemeler sonucunda kuruma yönelik aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Araştırma ve Yenilik politikası maddelerinin kurumun araştırma vizyonuna hizmet etmesi için kurumun belirlenmiş amaçlarına hizmet edecek şekilde revize edilmesi,
- Kurumun ARGE ve kalite süreçlerine ilişkin kurul, komisyon koordinatörlük yapılarını birbiriyle etkileşimli olacak şekilde yeniden tasarlaması ve tanımlanması,
- Kurumun araştırma ayak izlerinin araştırma üniversitesi hedeflerine yönelik ve bölgenin ihtiyaçlarına uygun bir alt yapı üzerinden tanımlanması,
- Tüm Araştırma-geliştirme süreçlerinin kalite Komisyonu organizasyonel yapısında yapılandırılması,
- Kurum bünyesinde 35 araştırma merkezlerinin verimliliklerine göre yetkinlik analizlerinin yapılması ve birebirleriyle koordinasyonunun yapılandırılması.

5. Toplumsal Katkı

Güçlü Yönler

Kurumun toplumsal katkı bağlamında KAR'da belirtilen güçlü yönlerine yönelik analiz sonuçları aşağıda verilmiştir:

“Toplumsal katkı politika, strateji, hedef ve öncelikli alanlarının belirlenmiş olması” verilmiştir. Kurumun 2023-2027 Stratejik Planında toplumsal katkı bağlamında bir amaç, 3 hedef ve ilgili performans göstergeleri sıralanmıştır. Kurumun toplumsal katkı faaliyetlerini büyük ölçüde BM Sürdürülebilirlik Hedefleri kapsamında önceliklendirdiği görülmüştür. Bu bağlamda sözü edilen güçlü yönün hala bir güçlü yön olarak devam ettiği değerlendirilmiştir.

Diğer bir güçlü yön olarak “Kurumun BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına web sayfalarında yer vermesi” KAR'da belirtilmiştir. Sürdürülebilirlik konusuna öncelik verildiği açık biçimde gözlemlendiğinden dolayı ilgili yönün hala güçlü bir yön olarak devam ettiği sonucuna varılmıştır.

Son olarak KAR'da “Toplumsal katkı performansının SABİS aracılığıyla, belirlenen hedefler ve bunlara yönelik göstergeler yoluyla periyodik olarak izlenmesi yönetime önemli bir izleme katkısı sağlaması” da güçlü yön olarak verilmiştir. SABİS'in kullanımı eşitli güncellemeler gerektirmesine rağmen kurum için önemli üstünlükler sağlamaya devam etmektedir. Bir başka deyişle KAR'da belirtilen bu güçlü yön de aynı konumda devam etmektedir.

KAR'da gelişmeye açık yön olarak belirtilen “toplumsal katkı ile ilgili öncelikle alanlara ilişkin bütün paydaşlarda farkındalık oluşturulmasına yönelik çalışmaların yeterli olmaması” konusunda özellikle TOKAS'ın toplumsal katkı konusunda önemli bir katkı sağladığı ve ilgili yön konusunda önemli gelişmelerin sağlandığı gözlemlenmiştir.

TOKAS, KAR'da bir başka gelişmeye açık yön olarak belirtilen “farklı birimler tarafından farklı süreçlerle işletilen toplumsal katkı faaliyetlerinde bütüncül bir kaynak yönetimi gözetilmemesi ve izleme yapılmaması” konusunda gelişme sağladığı, TOKAS ile bu süreçlerin daha sistematik yönetilebileceği (henüz yeni olduğu için sonuçlar daha sonra gözlemlenebilir) görülmüştür.

Geliştirmeye Açık Yönler ve Öneriler

KAR'da gelişmeye açık yön olarak sıralananlara yönelik incelemeler şunlardır:

KAR'da “öncelikli alanlar ile hedef ve performans göstergelerinin belirlenmesinde paydaş katılımının nasıl sağlandığına ilişkin kanıtlara ihtiyaç olduğu” gelişmeye açık yön olarak verilmiştir. Bu konuda güncel stratejik planın hazırlanması aşamasında paydaşlardan görüş alındığı görülmektedir. Ancak incelemeler sırasında toplumsal katkıya yönelik amaç, hedef ve göstergelerin belirlenmesinde özellikle dış paydaşlardan nasıl bir destek alındığı konusunda bir bilgi ya da kanıt rastlanmamıştır. Bu bağlamda, ilgili konunun kurumda hala gelişmeye açık bir yön olarak devam ettiği söylenebilir.

Bunların yanı sıra, Karar Belgesinde kurumun toplumsal katkı bağlamında gelişmeye açık yönü olarak “Topluma katkı amaç, hedef ve göstergeleri, organizasyonel yapısı, performansı ve kaynaklarının iç kalite güvence sistemi ile bütünleşik ve sistematik bir şekilde izlenmesi, sonuçlarının paydaşlarla değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi” verilmiştir. Bu konuya yönelik toplanan veriler ışığında TOKAS'ın bütünleşik ve sistematik bir şekilde toplumsal katkının yönetiminde ve izlenmesinde önemli üstünlük sağlayacağı kanısına varılmıştır. Ancak, toplumsal katkı faaliyetlerinin izlenmesinin temel amacı yapılan etkinlik sayısı değil, kurumun yakın ve uzak

çevresinde (ekosistemi içinde) oluşturduğu etkinin belirlenmesidir. Kurumun bu bağlamda henüz istenilen izlemeyi yapamadığı görülmüştür. Ayrıca, mevcut izlemelerde varılan sonuçların paydaşlarla birlikte değerlendirilmesine ve iyileştirmeler yapılmasına yönelik mekanizmaların da henüz oturtulamadığı saptanmıştır. Bu bağlamda Karar Belgesinde belirtilen gelişmeye açık yön konusunda az gelişme olmasına rağmen hala gelişmeye açık bir yön olarak devam ettiği sonucuna varılmıştır.

Bu bulgular ve sonuçlar bağlamında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Toplumsal katkı ve sürdürülebilirlik yapılarının ayrı ayrı ele alınması,
- Göstergelerin ulusal ve uluslararası sıralamalar dışında toplumsal katkının özüne uygun olarak gerçekleştirilen faaliyetlerin ekonomik, sosyal vb. etkileri bağlamında belirlenmesi,
- Toplumsal katkı kaynaklarına (yönetimine, artırılmasına vb.) yönelik somut planların oluşturulması,
- Toplumsal katkı faaliyetlerinin ekonomik, sosyal vb. etkilerinin ölçülmesi, paydaşlarla birlikte değerlendirilmesi, iyileştirme eylem planlarının oluşturularak hayata geçirilmesine yönelik süreç ve mekanizmaların oluşturulması.